VIENYBĖ

LXVIII M., 43 N. 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. LAPKRIČIO (NOV.) 5 D. 1954 M. ● KAINA 10c.

DABAR

Rinkimams praėjus Negavo, ko norėjo New Yorko valstybė Kresteno netekus..

JUOZAS TYSLIAVA

Be reikalo mes, sėdėdami prie televizijos, lūkuriavome antradienio naktį.

Galutini balsavimo duomenys neatėjo nei ryte, saulei patekėjus.

Bet jau ir nakčia buvo aišku, kad demokratai laimi Atstovų Buto kontrolę.

Kiek tai liečia Senatą, tai dar ir dabar, rašant šiuos žodžius, neaišku.

Republikonų kontrolė Senate priklausys nuo dviejų kandidatų laimėjimo.

Ar Clifford P. Case (New Jersey) ir Guy Cordon (Oregon) republikonų partijos kandidatai, laimės lenktynes į Senatą, tai paaiškės vėliau

***

Veltui prezidentas Eisenhoweris ragino balsuoti už republikonų partijos kandidatus.

Piliečiai balsavo, kaip jie norėjo.

Pavyzdžiui, New Yorko, Connecticut, Pennsylvanijos, Ohio, North Carolina, Michigan ir Colorado valstybėse, kur tik prezidentas Eisenhoweris lankėsi, gubernatorių rinkimus laimėjo demokratai...

Ne ką daugiau įtakos padarė ir tokio Stevensono kritika, nukreipta prieš dabartinę administraciją.

Faktinai, nei demokratai, nei republikonai negavo to, ko jie tikėjosi.

Šie rinkimai, jeigu galima taip išsireikšti, praėjo vidurio keliu.

***

Pažymėtina, kad daugelis kandidatų lenktyniavo petys į petį.

Net toks demokratų partijos kandidatas New Yorko gubernatoriaus vietai, kaip Averell Harriman, rinkimus laimėjo mažiausia balsų persvara visoje šios valstybės istorijoje.

Tuo tarpu kitas demokratų partijos kandidatas, Franklin D. Roosevelt, Jr., kandidatavęs valstybės gynėjo vietai, rinkimus pralaimėjo republikono Jacob Javits naudai...

Veltui buvo manyta, kad Roosevelto vardas yra magiškas...

Kai dėl New Yorko valstybės legislatūros, tai jau yra aišku: jos kontrolė pasilieka republikonų rankose.

***

Marylando gubernatoriaus rinkimai taip pat verti dėmesio.

Sakoma, kad šios valstybės gubernatorium republikonas išrenkamas tik vieną kartą.

Ir tai — tik tada, kai demokratai susipyksta...

Bet štai republikonas Theodor R. McKeldin šiuose rinkimuose kandidatuoja antrajam gubernatoriaus terminui ir lengvai nugali savo oponentą, demokratų partijos kandidatą dr. Harry C. Byrd, buvusį Marylando universiteto prezidentą.

Marylandas, kaip žinoma, buvo pirmoji valstybė, kuri, teisėjo Laukaičio iniciatyva, paskelbė Lietuvos Respublikos Dieną.

Vėliau ir kitos valstybės pradėjo minėti Vasario Šešioliktąją.

***

Kalbant apie laimėjimus ir pralaimėjimus...

Nėkam nekelia abejonės, kad, Federaliniai Vokiečių Vyriausybei atgaunant suverenumą, yra pati patogiausia proga daryti visa, jog mūsų santykiai su Vokietija būtų sutvarkyti. 1940 metų rugpiūčio mėn. Lietuvos Pasiuntinybė Berlyne ir Lietuvos konsulatai Vokietijoje be jokios kaltės iš Lietuvos pusės buvo uždaryti.

Su Federaline Vokietijos Vyriausybe jau seniai eina derybos tai skriaudai atitaisyti. Federalinės Vokietijos Vyriausybė yra pakartotinai skelbusi, kad ji Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą nepripažįsta ir laiko Lietuvą Sovietų okupuotu kraštu. Lietuvos pilietybė ir Lietuvos pasai Fed. Vokietijos yra perdėm patenkinamu būdu pripažįstami galiojančiais. Šį pavasarį iš kompetentingos vokiečių įstaigos buvo pareikštas nusistatymas eiti prie Lietuvos Konsulato atgaivinimo ir svarstyti Lietuvos Atstovybės atkūrimu.

Š. m. rugpiūčio mėn. 9 d. Vykd. Tarybos pirmininkui Žalkauskui ir VLIKo delegatui Dr P. Karveliui lankantis Vokiečių Užs. Reik. Ministerijoje, buvo nedviprasmiškai pasakyta, kad po Lietuvos diplomatų vardu padarytų žygių Vokietijos Federalinė Vyriausybė, eidama prie normalių santykių užmezgimo, galėtų svarstyti Lietuvos atstovu priimti tik tokį asmenį, kuris būtų pristatytas bendru VLIKo ir diplomatų sutarimu.

Dr. Konrad Adenauer, Vakarų Vokietijos kancleris, šiomis dienomis Washingtone pasirašęs (kartu su Valstybės sekretorium Dulles) JAV — Vakarų Vokietijos draugiškumo, prekybos ir navigacijos sutartį.

Būsimajame Kongrese, arba, tiksliau sakant, Senate republikonai ir demokratai pasiges dviejų stambių raktinių figūrų.

Tai senatoriaus Fergusono iš Michigano, ir senatoriaus Gillette iš Iowa.

Kiek tai liečia lietuvius, jie pasiges kongresmano Kersteno, republikono iš Wisconsino, kurio vietą Atstovų Bute paveržė demokratas Henry Reuss.

Ar demokratai, turėdami daugumą Atstovų Bute, tęs tą darbą (komunistinės agresijos tyrinėjimus), kurį republikonas Kerstenas pradėjo, ateitis parodys.

ATĖJO PASKUTINĖ VALANDA BEPRASMIAM GINČUI BAIGTI

Lapkričio 1 d. Eltos biuletenyje sakoma, "jog vokiečiai vis dar laukia, kad lietuvių tarpe bus greitai susitarta." Vliko pirmininkui ir VT pavesta "imtis visų žygių..."

VLIKas, savo posėdyje š. m. rugpiūčio mėn. 11-12 d. išnagrinėjęs visą padėtį, pavedė VLIKo Pirmininkui ir VT imtis visų žygių Lietuvos atstovavimui prie Vokiečių Federalinės Vyriausybės sutvarkyti.

Š. m. spalio 14 d. VLIKo Delagatui lankantis Bonnoje, iš kompetentingų vokiečių įstaigų buvo patirta, jog vokiečiai vis dar tebelaukia, kad lietuvių tarpe bus greitai susitarta ir pasireiškęs nevieningumas išlygintas. Turint galvoje, kad jau susitarta dėl vokiečių suverenumo atstatymo, kiekvienas tolimesnis VLIKo ir diplomatų sutartinio atstovo pristatymo Vokietijos vyriausybei nudelsimas yra aiškiai žalingas Lietuvos reikalams.

VLIKas buvo ir yra nuo 1946 metų už tai, jog Lietuvos užsienio politika ir Lietuvos atstovų parinkimas bei skyrimas būtų vykdomas VLIKo ir diplomatų sutartinai.

Pagrindinė kliūtis susitarimui pasiekti buvo diplomatų nusistatymas, jog Lietuvos atstovų skyrimas tėra jų vienų kompetencijos dalykas.

Nežiūrint, kad ligi šiol visos VLIKo pastangos susitarti nedavė rezultatų, VLIKas yra įsitikinęs, jog gyvybinių Lietuvos reikalų akivaizdoje susitarimas yra būtinas. VLIKo Pirmininkas, kaip visados, yra pasiryžęs kiekvienu metu kalbėtis su diplomatų atstovu ir laukia, kad diplomatai įvertins didelę vieningumo reikšmę, ir tiki, kad ištiesta VLIKo ranka derybomis nepakibs ore.

Visos Lietuvos ligi šiol buvusios politinės konferencijos, nuo Bernos ir Paryžiaus pradedant, aiškiai yra pasisakiusios už sutartinį veiklą užsienio politikos srityje. Politinių grupių didelis daugumas yra lygiai taip pat pasisaikusios ir pasisako už vieningą laisvinimo akciją. Įvairių kraštų lietuvių bendruomenių atstovai yra pakartotinai pasisakę ta pačia prasme. Visuotinis patriotinės lietuvių visuomenės ir spaudos noras yra, kad tas susitarimas įvyktų.

Atėjo pati paskutinė valanda šiam beprasmiui ginčui baigti,— sako Elta.

DEMOKRATŲ PARTIJA ATSTOVŲ BUTE TURĖS 232 VIETAS

Demokratų kandidatui Oregono valstybėje laimėjus, dabartinė Senato sudėtis yra tokia: 48 demokratai, 47 republikonai ir 1 nepriklausomas. New Jersey valstybės balsavimo duomenys tebėra neaiškūs

Demokratai, šiuose rinkimuose atgavę kontrolę Atstovų Bute, turės 232 vietas, o republikonai — 203. Praeitame Atstovų Bute republikonai turėjo 218, o demokratai — 212 vietų. Vienas nepriklausomas.

Vietų pasidalinimas Senate tebėra abejotinas. Faktinai, tai pareis nuo republikono kandidato Guy Cordon laimėjimo Oregono valstybėje. Republikonų kandidato Clifford P. Case laimėjimas New Jersey valstybėje jau paaiškėjo.

Laukiant paskutinių duomenų iš Oregono valstybės, Senato atstovų sudėtis aštuoniasdešimtame kongrese taip atrodo: 47 republikonai ir 47 demokratai. Vienas nepriklausomas, būtent, senatorius Morse iš Oregono. Buvusiame Senate buvo toks vietų pasidalinimas: 49 republikonai, 46 demokratai ir vienas nepriklausomas.

Panaši padėtis Kongrese buvo 1931 m., prezidento Hooverio laikais. Republikonai turėjo vieno balso persvarą Senate, o demokratai — daugumą Atstovų Bute.

Nėra abejonės, kad Atstovų Buto pirmininku vėl bus Sam Rayburn.

Gubernatorių rinkimuose demokratai taip pat laimėjo. Jie paveržė iš republikonų aštuonias vietas. Tokiu būdų dabar demokratai turės 27 gubernatorius, įskaitant Maine valstybę, kur jų kandidatas laimėjo pirmiausia. New Yorko gubernatorium išrinktas demokratas Averell Harriman.

Prez. Eisenhoweris tuojau po rinkimų pareiškė, kad jo kabinetas stengsis prisitaikyti naujai padėčiai. "Aš tikiu kai kurioms programoms, kurios, mano manymu, atstovauja Amerikos pažangą. Aš ir toliau pasiryžęs joms dirbti, bet jeigu tam bendradarbiavimui bus daromos kliūtys, aš nebūsiu atsakingas",— pareiškė prezidentas Eisenhoweris, spaudos konferencijoje, Washingtone.

Rašant šiuos žodžius, paaiškėjo, kad demokratų kandidatas Oregono valstybėje Neuberger laimėjo lenktynes į Senatą, nugalėdamas oponentą, republikonų kandidatą Case 2,427 balsais. Lenktynėse į Senatą New Jersey valstybėje tebėra nepaaiškėjusios. Tokiu būdu vietų pasidalinims Senate gali būti toks: 48 demokratai, 47 republikonai ir vienas nepriklausomas.

O tuo tarpu prezidentas Eisenhoweris šypsosi...

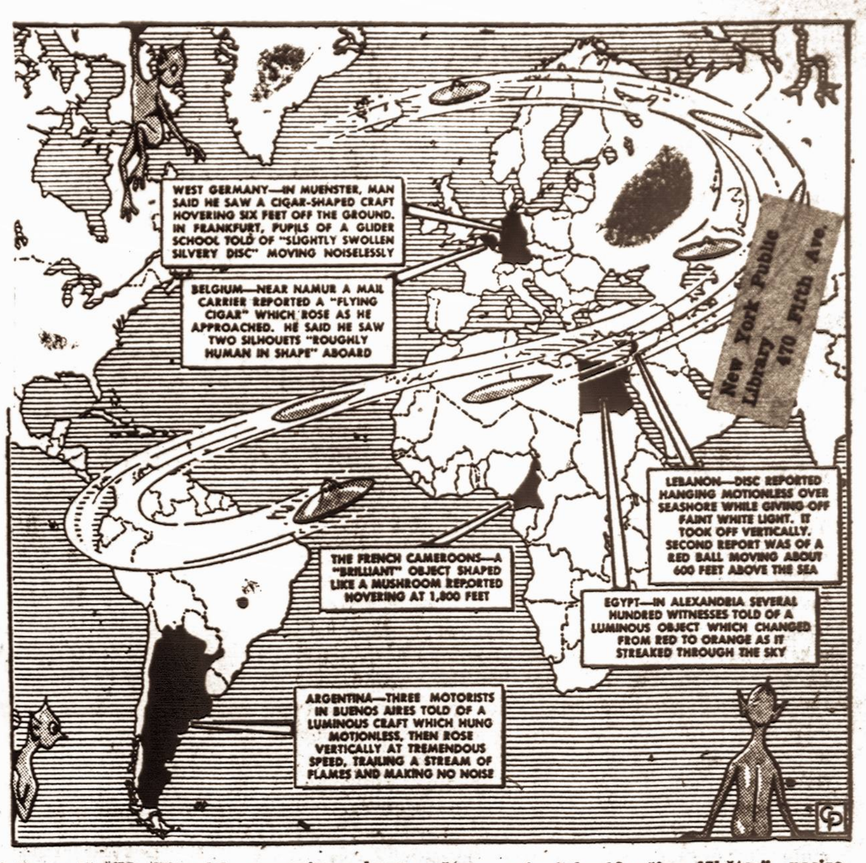

Keliuose iš eilės Vienybės numeriuose buvo rašoma apie "skraidančias lėkštes", pasirodžiusias įvairiose Amerikos vietovėse. Bet štai, šiame žemėlapyje, nurodoma, kur kitur pasaulyje tie keisti ir iki šiol dar neišaiškinti daiktai skraidė. Ir tai įvyko šių praeitų kelių savaičių laikotarpyje.

KITŲ PASAULIŲ ŽVALGAI TYRINĖJA MŪSŲ PLANETĄ

Keisti lėktuvai skraido viršum Europos, Afrikos ir Pietų Amerikos. — Ką pasakoja prancūzai, matę "marsiečius" ir jų "mašinas". — Mokslininkai mano, kad kitų pasaulių gyventojai jau seniai tyrinėja mūsų žemę

Praeitą savaitę, spalio 29 d., viršum Romos pasirodė trys skraidančios lekštės. Šį kartą jas matė ne tik vietos gyventojai, bet ir amerikiečiai. "Aš mačiau skrendant keistus daiktus, bet nežinau, kas tai buvo", — pareiškė JAV ambasadorė Luce.

Associated Press tarnautojas Maurizio Andreolo, kuris taip pat matė tas lėkštes, sako, kad jos jam atrodžiusios kaip mėnuliai, skridę pasakišku greitumu. Jis, tuo metu stovėjęs Via Veneto, sako, kad "diskai, kurie, iš tolo atrodė, kaip sidabriniai pusdoleriai, skrido tyliai, du sekdami paskui vieną".

Rugsėjo ir spalio mėnesiais skraidančios lėkštės buvo matomos įvairiose pasaulio dalyse: Prancūzijoje, Egipte, Libane, Belgijoje, Vakarų Vokietijoje, prancūzų Kamerune, Argentinoje ir Šveicarijoje.

Mokslininkai, kurie ilgą laiką šiuos reiškinius neigė, dabar pradeda rimčiau kalbėti Prof. Hermann Oberth, žinomas tarptautinio susisiekimo galimybių tyrinėtojas, taip sako:

"Mano manymu, skraidančios lėkštės yra erdvės laivai iš kitos saulės sistemos. Aš manau, kad jas vairuoja protingi žvalgai, mums nežinomos rasės nariai, kurie šimtmečiais tyrinėja mūsų žemę".

Prof. Oberth sako, kad pranešimų apie skraidančių lėkščių pasirodymus buvę ir praeitame amžiuje, bet kadangi pasaulis tada nežinojo dabartinės aviacijos sąvokos, todėl tie pranešimai buvę laikomi "dangaus stebuklais".

Faktas, betgi, kad 1761 m. lapkričio 2 d. "keisti šviesos kamuoliai" buvo matomi Italijoje, viršum Florencijos, ir Šveicarijoje. 1845 m. kovo 29 d. panašūs reiškiniai buvo pastebėti viršum Londono ir kitose Anglijos vietovėse. Tie "šviesos kamuoliai", kuriuos dabar mes vadiname "skraidančiomis lėkštėmis", Anglijoje buvo matomi 1855, 1859, 1860 ir 1864 metais. 1877 m. rugsėjo 7 d. juos yra matę Bloomington, Indiana, gyventojai. Tuos "kamuolius" yra matę keleiviai, plaukę laivais Geltonojoje juroje 1893 metais ir 1904 metais—Atlanto vandenyne.

Profesoriaus Obertho įsitikinimu, kitose mūsų saulės sistemos planetose nėra sąlygų gyvybei ir todėl skraidančios lėkštės negali būti nei iš Marso, kuriame teaugančios samanos, nei iš Veneros, kur sąlygos gyvybei taip pat abejotinos. "Aš manau, kad skraidančių lėkščių bazės yra tose pla-

(Nukelta į 3 psl.)

APLINK PASAULĮ

● **Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris, atrodo, turės sunkią kovą su opozicija, kuri vis didėja. Vadinama tremtinių partija, kuri parlamente turi 27 atstovus, atmetė Saaro paktą "dabartinėje formoje". Net kai kurie krikščionių demokratų partijos nariai priešinasi tam paktui.**

● **Įtempti Izraelio santykiai su arabų valstybėmis kelia rūpesčio Britų vyriausybei. Užsienių reikalų sekretorius Edenas parlamente pareiškė, kad "neteisėtas" Egipto trukdymas Izraelio laivams plaukioti Suezo kanalu — opi problema.**

● **Anglijoje panaikinama paskutiniai karo laikų varžymai — statybos medžiagos racionavimas.**

● **Ateinančių metų sausio mėnesį Britų valstybių bendruomenės (Commonwealth) premjerų konferencija svarstys Pakistano planą pasiskelbti respublika.**

● **Nehru, kalbėdamas Kalkutoje, pareiškė: "Kinija, kaip ir Indija, nenori karo".**

● **Prancūzai Alžyre naudoja policiją ir kariuomenę arabų sukilėliams malšinti. Susišaudymuose jau žuvo 9 asmenys.**

● **Smarkios artilerijos ir lėktuvų kautynės tarp kinų komunistų ir nacionalistų Tachens salų rajone tebevyksta. Kinai ataknoja sovietų gamybos lėktuvais.**

● **Egipto delegacijos pirmininkas dr. Azmi Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos posėdžio metu New Yorke susmuko kėdėje ir mirė.**

● **Komunistinės Kinijos valdžia sutiko Britanijai sumokėti apie milijoną dolerių už liepos 27 d. nušautą britų keleivinį lėktuvą. Nelaimėje žuvo ir trys amerikiečiai, skridę tame lėktuve.**

● **Popiežius Pijus XII prelatą Giovanni Battista Montini paskyrė Milano arcivyskupu. Romoje kalbama, kad tuo būdu popiežius ruošia sau įpėdinį.**

● **Sovietai pasiūlė paleisti iš kalėjimo baroną Neurathą, buvusį Hitlerio užsienių reikalų ministerį ir Čekoslovakijos "protektorių," kuriam dabar 81 metai.**

● **Napalo karalius Tribhubana kartu su dviem žmonom ruošiasi lankyti Jungtinės Valstybes. Kadangi Amerikos įstatymai draudžia lankytis praktikuojantiems daugpatystę, tai Valstybės Departamentui teks daryti specialę išimtį.**

● **Maurice Couve de Murville, Paryžiaus atstovas prie NATO, numatomas naujuoju Prancūzijos ambasadorium Washingtone.**

● **Pietų Korėjos prezidentas Rhee atleido iš pareigų viceadmirolą Paik Ok Kyu.**

● **Jordano ambasadorius Washingtone įteikė protestą dėl naujo Jungtinių Valstybių ambasadoriaus Izraelyje paskyrimo.**

● **Čekoslovakijos tribunolas Prahoje nuteisė ilgiems metams kalėti eilę buvusių parlamento narių, socialistų.**

● **Prezidentas Eisenhoweris paskyrė gen. J. Lawton Collins specialiu JAV atstovu Pietų Vietname.**

● **Britų ambasadorius Atėnuose, Sir Charles Peake, įteikė formalų protestą dėl nedraugingo Graikų vyriausybės tono, ryšium su jos pareiškimais, liečiančiais Kipro salos klausimą.**

● **Kinijos nacionalistų spauda Formozoje kritikuoja Japonijos premjero Yoshida pareiškimą dėl "vidurio kelio" santykiuose su komunistine Kinija. "Vienintelis būdas išlaikyti Japonijos nepriklausomybę — būti antikomunistiniame fronte", sako vienas kinų nacionalistų laikraštis.**

PLK. VL. BRAZIULIS VADOVAUJA DRAMOS STUDIJAI CLEVELANDE

Lietuvių tautiniam atgimimui ir valstybės atkūrimui, šalia kitų reiškinių, yra daug padėjęs ir visokeriopas lietuviško meno ugdymas. Lietuviškieji vaidinimai,— kaip Keturakio-Vilkutaičio "Amerika Pirtyje", teatralinė veikla Petrapilyje, Rygoje, Tilžėje, Klaipėdoje, Vilniuje ir kitur Lietuvoje, valstybės atstatymo priešaušryje yra buvę stipriu idealistinį ryžtingumą skatinantiu veiksniu.

Lietuviškasis teatro menas buvo aktyviu įnašu ir Lietuvos laisvės kovų metu.

Tais laikais buvo apstu lietuviškų teatralų: grynojo meno požiūriu kartais silpnesnių, o kai kada ir visai gerų. Jų dalis, Lietuvai atsistačius, nuėjo į kitas valstybinio darbo sritis, o kai kurie — nesiskyrė su menu ir, remiami prieauglio, gražiai išgudė įvairų ir stiprų Lietuvos teatrą.

Tarp teatro menui ištikimųjų, kurie šion sritin atėjo darbuotis toli prieš Lietuvos nepriklausomybės atgavimą ir visą laiką stengėsi ugdyti lietuviškąją vaidybą, ryškiu bruožu yra iškilęs plk. Vladas Braziulis.

Jis, dar gimnazistas, 1909 m. Petrapilyje jau lietuviškoje scenoje. Tuojau šalia žinomojo Kosto Glinskio. Mokosi su dideliu uždsidegimu, Petrapilio Marelli dramos studijoje. 1916 m. Vladas Braziulis Kosto Glinskio vietoje režisuoja Petrapilio lietuvių teatrui.

Tuo metu laisvės kovų trimitai sugaudžia Lietuvos laukuose ir 1919 m. kartu su Kostu Glinskiu bei Arlauskaite-Mikšiene, jis jau darbuojasi Vilniuje. Tačiau per senąją Lietuvos sostinę prasiaučia vienas, antras naujasis Lietuvos okupantas. Vilniuje lietuviškasis gyvenimas negali klestėti ir Vladas Braziulis, savanoris — kūrėjas, atsiduria Lietuvos kariuomenėje.

Ir visą nepriklausomosios Lietuvos laikmetį plk. Vladas Braziulis darbuojasi vadovaudamas karių teatrui.

Iš lietuviškojo teatro ugdymo jis neįstengė išsinarplioti ir šiapus Atlanto. Gyvenimo duoną plk. Vladas Braziulis pelnydamasis paprastu darbininku (Clevelando Twist — Drill) grąžtų fabrike. 1949 m. spalio 2 d. suorganizuoja dramos studiją.

Šiame krašte jis ryžtasi ugdyti lietuvių teatralų prieauglį. Per penkerius metus surenkiama arti 100 vaidybos meno mėgėjų. Gi dabar yra apie 30 klausytojų.

Dėlto pats plk. Vladas Braziulis, talkininkaujamas buv. Vilniaus teatro dramos aktoriaus Igno Gataučio, buv. Lietuvos karių teatro aktores Veronikos Gaučūtės.

Studija teikia žinių iš lietuvių kalbos ir literatūros, visuotinės literatūros, kultūros istorijos, meno istorijos, psichologijos, teatro istorijos, deklamacijos, ryškaus skaitymo, improvizacijos, plastikos, vaidybos technikos, scenos technikos, grimo ir kit. Lavina naudoti vaidybos priemones, lavina balsą, nagrinėja veikalus, apibūdina, kritikuoja ir kit.

Be to, parengia viešai skaityti, deklamuoti, šokti, dainuoti, vaidinti ir t. t.

Kartu kreipiamas dėmesys ir į Amerikos teatro meną.

Studija per išgyventąjį penkmetį yra turėjusi visą eilę vertingų pasirodymų Clevelande ir kituose miestuose.

Stiprus meniškasis studijos pajėgumas pasiekia ir vaidybiniu menu išlepintąją Chicagą. Spalio 16 d. Vilniaus krašto lietuvių s-gos čikagiškis skyrius pasikviečia parodyti P. Vaičiūno "Sulaužyta Priesaika"

Vaidinta lietuvių auditorijoje. Publikos perpildyta. Vakaras praeina itin dideliu pasisekimu. Vaidybiniu pajėgumu žiūrovus stipriai sužavi pats studijos vadovas (vaidinęs Budrį, jo anūką, pulkininką) Vladas Braziulis.

Gera vaidybinio meno įprasmintoja Veronika Gaučūtė (Tautgirdienė, jos marti, dvarininkė). Geri J. Velykis, Ign. Gatautis ir kit.

Vaidintojams keliamos nuoširdžios ovacijos, prinešama gėlių.

Lyg ir atžymėti gražiųjų studijos veiklos penkmetį, savajame Clevelande spalio 24 d. pastatoma Miko Petrausko operetė "Consilium fakultatis". Vaidyba ir pastatymas visais atžvilgiais pasigėrėtini.

J. Leonas

Spaudos atgavimo sukakties minėjimas

Spalio 24 d. Lindene įvyko lietuvių spaudos atgavimo 50 metų sukakties minėjimas. Kalbėjo Juozas Ambraziejus ir žurnalistas Juozas Petrėnas. Taip pat tarė žodį Lindeno Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Jonas Liudvinaitis. Be to, apie Vilniaus krašto lietuvių spaudą gyvai paaiškino J. V. Valickas iš Hillside, N. J.

Programą vedė Juozas Prapuolenis, kurio pastangomis tai dienai išleistas laikraštėlis Lindeno Lietuvių žinios, bus leidžiama neperijodiniai. J. Liudvinaitis padarė kelias šėpas steigiamam lietuviškam knygynėliui. Raktus perdavė M. Klimui ir K. Degučiui.

Po programos buvo arbatėlė. Dalyvavo žymesnieji veikėjai. Lietuviškos veiklos diskusijose dalyvavo šie asmenys: Skirmantai, Zubavičiai, Liaudanskas, Vosylionis, Klimai Vaičiūnai, J. Petrėnas, Dėdė Ambraziejus, J. V. Valickas, J. Prapuolenis, Tursa, Puronas, Geciai, V. Butvydas ir Čerienė Mulks.

Programą išpildė Juozas Stankūnas, Irena Stankūnaitė, Zubavičienė ir Čerienė-Mulks. Deklamavo Audronė Butvydaitė ir Birutė Vaičiūnaitė.

Vakaras baigtas J. V. Valickui vadovaujant "Eisim, broleliai, namo..."

Lyda.

Surrealizmas? Ne. Realizmas. Tai **derlius, nesutilpęs Liberal, Kansas,** elevatoriuje. Grūdai, **supilti šalia pastato, kaip, matote. paskandino telegrafo stulpus.**

PADĖKIME LIETUVIAMS STUDENTAMS

Visais laikais lietuvis siekė šviesos, anot mūsų rašytojo J. Biliūno, to laimės žiburio, kuris spindėjo kalno viršūnėje.

Tuo keliu pasekė ne vienas lietuvis jaunuolis. Senosios mūsų emigracijos eilėse buvo jaučiama savosios išmokslintos jaunuomenės stoka ir tie, kurie prasimušė į mokslą, garbingai atstovauja lietuvių tautą plačioje Amerikos visuomenėje.

Šiandien daugelis mūsų jaunimo lanko universitetus, kolegijas ir kitas aukštąsias mokyklas, kurie savo išsimokslinimu ir pasiektais laimėjimais ruošiasi būti naudingi Amerikai, žmonijai ir, kaip lietuvių tautos žiedai, apsiginklavę mokslo žiniomis stos į kovotojų eiles už savo tautą, už Lietuvą.

Kiekviena proga studentija girdi vyresniųjų džiaugsmą jos pasiektais laimėjimais. Tačiau kartu su tuo pasitenkinimu akademikai pajunta ir prašymą visos tautos, tiek esančios laisvame pasaulyje, tiek vergaujančios plačiuose Azijos tyruose, tiek kenčiančios grobiko pavergtoje tėvynėje. Prašo ir kartu įsako nepamiršti jų ir ruoštis ateičiai, kuri iš mūsų reikalaus daug darbo ir jėgų.

Tačiau studentai kartais nepajėgia eiti užsibrėžtu keliu, nes sunkios gyvenimo sąlygos užgniaužia bei koki jų norą. Jei moraliniai ir yra pajėgūs, materialiniai būna silpni. Čia iškyla sunkumai, kurie įmanomi pašalinti tik bendromis jėgomis. Šiuo atveju mums ypatingai tinka Adomo Jakšto žodžiai:

"Kur du stos, visados daugiau padarys".

Visuomenė, matydama ne vieno studento vargingą būklę, susispietė būrin ir įsteigė Šalpos Fondą, kurio tikslas be pažiūrų ir religinių skirtumų remti kiekvieną patriotiniai nusiteikusį lietuvį studentą— ir čia gimusius ir naujai atvykusius. Šalpos Fondas planuoja ir mėgina sutelkti kuo daugiausia lėšų, kad jaunieji galėtų sėkmingai baigti mokslus. Bet tos paštangos sunkėja, kai užsibrėžti kilnūs tikslai neranda pakankamo atgarsio tiek akademikų, tiek plačiosios visuomenės tarpe. Dėl to daroma mokslą siekiančiam jaunimui skriauda ir tuo pačiu mūsų tautai bei plačiajai Amerikos visuomenei.

Šiuo metu Lietuvių Studentų Šalpos Fondas drauge su Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdyba mėgina sukelti kuo daugiausia lėšų.

Todėl kreipiamės į Jus, brangūs lietuviai, prašydami pagalbos.

Visi suprantame inteligentiško jaunimo reikšmę tautos ir valstybės gyvenime. Ši reikšmė ypatingai padidėja dabar, kai mūsų tėvynės grobiko pikti kėslai taiko į laisvąjį pasaulį, taiko sunaikinti pačią Ameriką. Šiuo metu mūsų pareiga paruošti kuo gausiausią kovotojų būrį, duoti paramą mūsų tautos sūnums ir dukroms. Ne vienas studentas savo prakaitu uždirbtais pinigais siekia mokslo, neatsižvelgdamas nei į vargą, kuris jį spaudžia. Tai sunkus ir vargingas kelias, o kiek yra tokių jaunuolių, kurie tų sunkumų neįstengia nugalėti ir yra priverstr ieškoti kito kelio.

Todėl mūsų pareiga padėti studentui bent maža auka padidinti Šalpos Fondo lėšas.

Tuo pačiu kreipiamės ir į pačius studentus. Jūs gyvenate tarp lietuvių. Turite geras sąlygas prie jų prieiti, su jais bendrauti. Tad paaiškinkite visur ir visada studentų šalpos svarbą ir reikalą. Kiekvienas susipratęs lietuvis tą pilnai supras ir kilnius tikslus parems. Būkite Šalpos Fondo atstovais visų Amerikos lietuvių tarpe.

Atsiminkite, jog Jūs padedate sau, padedate kitiems kolegoms ir tuo pačiu padedate savo tautai, neleidžiate užgesti lietuvybės židiniui. Kas žino, kuris rytoj bus sekantis, kuris kreipsis Šalpos Fondo pagalbos rankos?

Mes esame nuoširdžiai dėkingi lietuvių visuomenei ir studentijai už paramą praeityje ir tikimės, kad bendras darbas mus visus suriš dar tvirtesniais ryšiais ir įgalins nugalėti mokslą siekiančiam jaunimui sunkumus, kad ateityje būtų naudingi plačiajai visuomenei ir Lietuvai.

Padėkime jiems.

Savo aukas prašome siųsti:

Lithuanian Students Fund c/oChicago Savings and Loan Ass. Account No. 11737 6234 South Western Avenue, Chicago 36, Illinois.

Lietuvių Studentų Šalpos Fondas ir Liet. Stud. Sąj. JAV Centro Valdyba.

NERVINĖ

" Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų, isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, bemiegės, karščiavimų, išgąsčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja $5.00 svaras. Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.

ALEXANDER'S CO.

414 Broadway

South Boston 27, Mass.

Pratęsiamas pigusis knygų mėnuo iki **spalio 31 d.** Per šį laikotarpį knygos parduodamos su 25% - 70% nuolaida. Atpigintų knygų sąrašas gaunamas leidykloje: Gabija, 335 Union Ave., Bronklyo 11, N.Y.

Aukos Biržiškai

(Tęsinys)

Po $10.00 aukojo: S. Tamulaitis, K. Ališauskas, Povilas Abelkis, P. Lapienė, Marija High School, Vladas Daukantas, R. Tiurevičius, Juozas Tamas, Lietuvių Studentų Sąjunga, Los Angeles, Tėvai Pranciškonai, Tėvai Jėzuitai, Los Angeles Skautai ir Skautės, Petras Žilinskas, dr. J. J. Bieskos, B. J. Stulga, A. Andrijukonis, J. Miliūnas, J. Truškauskas, Vincas Kazlauskas, Pranas Gasparaitis, J. D. Mitkai, Ambroza Zetkus, Kazys Alminauskas, O. V. Karaliai, Feliksas Kudirka, A. V. Pažiūra, Frank J. Monckun, A. Orantas, Kun. S. Yla, V. Vaškys, Lithuanian Liberty Association, Pittsburgh, Pa. per Jurgį Bielinską, Šimkevičiai, L. V. S. Chicagos kuopa, per L. Šmulkštį, Kun. K. P. Širvaitis, Antanas Pabedinskas, K. Bielinis, Antanas Rugys $8.00.

Po $5.00 aukojo: 116 Kuopa L. S. Demokratų per M. L. Balčiūną, Detroit, Mich., L. S. A. Kuopa per Jadvygą Keslerienę, L. R. K. S. A. 109 Kuopa per B. Miciūnienę, V. Cecetienė, S. Čepas, A. Zubrys, Kan. K. Steponis, Kun. J. Bakšys, Česlovas Staniulis, Leokadija Paškauskienė, Tony Pociūnas, P. Litvinas, Mr. & Mrs. J. Mason, Juozas Gajauskas, Justinas Pikūnas, Jonas Budriūnas, Vaclovas Kairys, Morta R. Christ, Prel. F. M. Juras, Dr. Juozas Motėjūnas, Kun. A. Jaunius, Dr. A. B. Labokas, Vladas Žilėnas, Kun. Stasys Raila, Martina Varkalis, Kun. M. Cyvas, Vladas ir Ona Mikuckiai, Vladas Sirvinskas, Helen D. Našlėnas, P. Zarėmskis, Kun. A. Vališka, Vytas Ugenskis, Kun. K. R. Balčys, Wm. Jančius, J. Kranauski, Kun. M. Kirkilas, J. Kaunas, L. Bajorūnas, Dr. J. Naujokaitis, M. S. K., A. P. Vilkas, J. Steponaitis, Prof. J. Kuprionis, Capt. J. M. Bačiūnas MD., M. Vaičaitytė, S. Makarevičius, J. Aftukas, N. Stanaitytė, A. V. Dovidaitis, A. Dapšys, Dr. P. Pamataitis, A. Kaminskas, S. Paltus, J. Puikūnas J. Gliauda, M. Alminauskienė, B. R. Tumasėnas, V. Jasiulionis, J. ir A. Bimba, A. Bimbiris, J. S. B., S. Juškaitė — Nyerges, V. Dovidaitis, J. Ramanauskas, Jurgis Uksas, J. V. Varanauskas, O. Švedienė, Fel. Masaitis, A. Jasiūnas, P. O. Račkai, N. N., P. Magelo, Jonas Valickas, J. Misevičius, H. ir O. Raštikis, Lithuanian Citizens, Pittsburgh, Pa., J. Briedis, A. Skridulis, Kun. E. Paukštys, Kun. T. Žiūraitis O. P., ir K. Sliteriai, A. Kinduris, J. Z. Augustinius, A. Navickas, M. Austin, S. Kontrimas, Kun. V. Aleksionis, Kaz. S. Karpius, J. Mališka, V. Tylienė, A. Pivoriūnas, Kun. S. Morkūnas, Šv. Rožančiaus Dr. New Britain, Conn.,

(Bus daugiau)

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN

KAKLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

J. MARKIEWICZ
AND
SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

SPAUDOS IŠKOVOJIMO
50 metų sukaktuvinis leidinys
LITERATŪROS METRAŠTIS
jau spaudoje ir pasirodys šį rudenį.

Šioje didžiulėje knygoje su savo naujausia kūryba dalyvauja keliasdešimtys lietuvių rašytojų. Metraštį redaguoja rašytojai Jonas Aistis ir Stepas Zobarskas.

Ši knyga — tai kovojančio ir nepasiduodančio lietuvio atsparos dokumentas. Ši knyga vaizdžiau už viską kalbės apie mūsų tautos teisę turėti savo kalbą, raštą, laisvę ir tikėjimą.

Būkite šios knygos garbės prenumeratoriai — padėkite leidyklai atlikti sunkų šio didžiulio veikalo išleidimo darbą.

Prenumerata priimama iki š.m. spalio 15 dienos. Prenumeratorių pavardės bus paskelbtos knygoje.

Metraštis, didelio formato ir įrištas drobėn, kainuos 6 dolerius. Prenumeruojant iš anksto — tik 5 doleriai.

Užsakymai ir pinigai siunčiami šiuo adresu:

GABIJA, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai.
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE. NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

Tel. VIrginia 9-3112
FLOWERS-BY-WIRE MEMBER FLORISTS TELEGRAPH DELIVERY SHOP
PARK FLORIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8615 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSN.
OF KEARNY, NEW JERSEY
24 Davis Avenue Kearny, N. J.
Telefonas KE 2-7260
ĮSTEIGTA 1924 M.
DRAUGIJA ATLIEKA ŠIUOS PATARNAVIMUS:
1. Priima taupymo (indėlius)
2. Duoda pirmų morgičių paskolas namams įsigyti
3. Keičia čekius
4. Priima gazo bei elektros bilas (sąskaitas)
Už indėlius moka dividendą 2.5% metams.
Dividendas išmokamas dukart per metus.
Kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki $10,000.00 Federal Savings and Loan Insurance Corporation
DRAUGIJA YRA NARYS FEDERAL HOME LOAN BANK OF NEW YORK.
Ši lietuvių draugija per savo 30 metų gyvavimą yra įsigijusi visuomenės pasitikėjimą.
DRAUGIJOS AKTYVAS $916,000.00
JULIUS PAKNIS, Prezidentas — PETRAS W. VELEVAS, Reikalų Vedėjas
ANDREW SALVEST, Vicepreziedentas — JUOZAS M. BELZA, Kasininkas

JUCUS SISTERS RESTAURANT
Stasys Jucus, Vedėjas
(Lakūno Dariaus brolis)
Atdara visą naktį.
1608 W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.
(47th St. ir Ashland Ave.)
LAfayette 3-9670

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA
Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
PO 5-4110

TAUTINIS SOLIDARUMAS ŽODŽIUOSE IR TIKROVĖJE

J. ANTANAITIS
Cleveland, Ohio)

•

Lietuvių išeivijoje dažnai mėgstama kalbėti apie tautinį solidarumą. Tais žodžiais ne tik įvairiom progom prisimenama lietuvio pareigas savo tautiečiui bei savo tautai, bet ne retai jais pridengiame, geresniam pasisekimui, įvairios piniginės rinkliavos, pramogos ar šiaip bizniški užsimojimai. Kaikurios organizacijos, pav. tremtinių d-jos ar net lietuvių bendruomenės skyriai savo narių mokesčius stačiai pavadina tautinio solidarumo įnašais, nors tuo vardu surinkti pinigai, toli gražu, ne visuomet solidariems reikalams išleidžiami. Bet taip gražiau skamba, o be to, tokiu vardu doleris iš užkietėjusio tautiečio esą lengviau išprašomas. Nes kasgi nori likti dėl dolerio apšauktas esąs priešingas tautiniam solidarumui...

VLIKO iždui, vadinamam Tautos fondui, rikliavos taip pat dažniausiai pavadinamos tautinio solidarumo įnašais. Tik, deja, kaip matome, VLIK veikloje to tautinio solidarumo kaip tik labai stinga. Ten tautinį solidarumą atstovauja partinis solidarumas.

Tiedu žodžiai — tautinio solidarumo — ypač buvo madingi ir plačiai praktikuojami tremtinių stovyklose Europoje. Iš ten jie atsivežti ir į šiapus Atlanto. Senieji Amerikos lietuviai, kurie gyveno ir tebegyvena tarpusavyje solidariai, dažnas jų tų žodžių tikrąją reikšmę nelabai supranta. Kai susirinkimuose arba šiaip sueigose užsimename apie tautinį solidarumą, tai gal nevienas jų čiuptelėje už savo piniginės, pasitikrinti, ar yra joje atliekamas centas, į kurį, jų manymu, taikoma kalbėtojo.

Dažnas tų žodžių vartojimas kur reikia ir kur nereikia, parodo, kad daugelis mūsų neišskiriant ir naujųjų ateivių, jų reikšmę netaip supranta, kaip iš tikrųjų ją reikėtų suprasti. Kartais gal ir sąmoningai jų reikšmė iškreipiama, kai įvairioms rinkliavoms, pramogoms bei bizneliams uždedama tautinio solidarumo prie danga.

Štai šią vasarą vienoje lietuvių kolonijoje buvo surengta gal kiek didesnė negu eilinė gegužinė, plačiai išgarsinta tautinio solidarumo švente. Rengėjai reklaminiuose skelbimuose stipriai apeliavo į lietuvių tautinio solidarumo jausmą, tarsi toj gegužinė būtų tikroji jos dalyviams tautinio solidarumo atestacija. Paprastai į piknikus susirenka žmonės papramogauti, pasimatyti, pabuvoti gamtoje.

Tuo tarpu tautinis solidarumas yra ne pramoga, bet **pareiga savo tautiečiui ir savo tautai.** Ir kurkas didesnė pareiga, negu pasižmonėjimas gegužinėje ar paaukojimas kelių dolerių bufete "stipriesiems" gėrimams. Tikrasis tautinis solidarumas kartais reikalauja ir laiko pasišventimo ir dolerio, bet ne pramogoms, o savo tautiečiui bėdoje padėti ar savo tautos reikalų neužmiršti.

Atrodo, kad mes tautinio solidarumo galėtume pasimokyti iš kitų tautų. Sakysim, kad ir iš tų pačių vokiečių, apie kuriuos manome, jog jie čia, Amerikoje, greitai ňutautėja. Nežiūrint, kaip jie greitai persilima šio krašto gyvenimo būdu, tačiau daugeliui vokiečių šiame krašte arijų kraujas ir Vaterland'as yra šventi dalykai. Tiems žodžiams pailiustruoti būtų galima nurodyti daugelį pavyzdžių.

Kiek teko patirti, vokiečių kilmės amerikiečiai, priimdami į savo įmones darbininkus dažnai stato vokiečių kalbos mokėjimo sąlygas, nors tame fabrike naudojamasi tik išimtinai anglų kalba ir jo savininkas ar "bosas" kartais nestipriai vokiškai kalba. Kaikuriems ir lietuviams pas juos darbo gauti padėjo ta aplinkybė, kad mokėjo kalbėti vokiškai ar gyvenę Vokietijoj.

Dar didesnį vokiečių tautinį solidarumą teko matyti viename vokiečių kilmės amerikiečio fabrike, kur jis išimtinai savo tautiečius globojo. Visi geresnieji darbai buvo pavesti tik vokiečių kilmės ar vokiškai kalbantiems žmonėms, nors oficialioji fabrike kalba buvo anglų. Be to, fabrikas stačiai globojo vokiečių kilmės čia gimusį jaunimą. Studentai net iš kitų valstybių atostogų metu čia atvažiuoja uždarbiauti. Nors jų tarpe yra tikrai silpnai vokiškai kalbančių, bet jie žino, kad jiems čia darbo gavimo pirmenybė užtikrinta, nes jų gyslose teka vokiškas kraujas. Tai kurkas didesnio tautinio solidarumo pavyzdys, negu atvykimas į pikniką.

Deja, mes neturime šiame krašte labai turtingų, didelių fabrikantų lietuvių. Bet milijonieriui kartais sunku supras ti ir dar sunkiau užjausti paprastą darbininką. Smulkesnių įmoninkų turime ir iš lietuvių, tačiau neteko girdėti, kad jų įmonėse panašiai būtų proteguojami lietuviai darbininkai, tegu ir ne naujai atvykę, bet čia gimę. Štai kur tautinio solidarumo pavyzdys mūsų tautos kapitalo viršūnėms!

Beje, mes irgi turime įvairių pavyzdžių, kurie faktais kalba, kaip dažnai mus tautinio solidarumo stinga.

Lietuviškosios spaudos leidėjai išeivijoj nusiskundžia, kad vis mažėja jos skaitytojų. Viena priežaščių esanti ta, kad naujai atvykusieji vis daugiau išmoksta anglų kalbos ir vis daugiau nuo lietuviškos spaudos pereina prie angliškos. Bet savos, lietuviškos spaudos skaitymas ir jos palaikymas— ar tai nėra mūsų tautinio solidarumo pareiga. Žinių, galimas dalykas, angliškoje spaudoje nepalyginamai daugiau yra, bet nerasi joje tokio plataus lietuviškų problemų svarstymų, kaip mūsų gimtosios kalbos spaudoje.

— Savi pas savuosius — lietuviai biznieriai apeliuoja į savo tautiečių sąžinę. Bet būkime vieni kitiems solidarūs, o nevienpusiški. Tautinio solidarumo pareiga visiems privaloma. Kur biznis savo tautiečių remiamas ir palaikomas, ten ir lietuviškai spaudai durys turėtų būti atidaros. Visų pirma lietuviškai spaudai turėtų būti suteikta vieta gydytojų ir kitų profesionalų laukiamuose kambariuose, nes jie yra kompetentingi šią tautinio solidarumo prievolę suprasti.

Mėgstame kalbėti apie lietuvybės išlaikymą, bet žodžius, kad jie būtų prasmingi, reikia paremti gyvais pavyzdžiais. Sakyčiau, lietuvybę sustiprintume nors ir mažesniais, bet gerais krikščioniškais užsimojimais, būtent, palaikydami savo tautietį, savo artimą, bet nekenktume jam, progai pasitaikius. Kai žmogus gyvena savo pastogės ir tik savo rūpesčių kiaute tai dar turi ramybę, bet kai tik tas pats žmogus kur nors pasireiškia visuomeninėje veikloje, tuoj jis sutinkamas su prokuroriška kritika. Todėl nesistebėkime, jeigu daugelis šalinasi nuo visuomeninio darbo. Tikrojo tautinio solidarumo stoka veda į užsidarymą tik į savo asmeniškų rūpesčių kiautą.

Nusikundžiama, kad vis mažai domisi bendruomene. Nemažai kalta ir pati lietuvių bendruomenės organizacija, jos vadovybės, jei taip yra. Pati bendruomenė turėtų daugiau parodyti susidomėjimu atskirų lietuvių, o tada lietuviai daugiau domėsis ir bendruomene. Kitaip sakant, bendruomenė turėtų daugiau parodyti tautinio solidarumo jausmo, užuot besiginčijus dėl jos reikalingumo.

O to solidarumo ir ten pasigendama. Andai, ligoninėje atsidūrė kelioms operacijoms visų apleistas, visų užmirštas Nepriklausomos Lietuvos ministeris. Galima nepakęsti buvusį anuomet Lietuvoje režimą, galima ir stipriai jį pakritikuoti — tai skonio dalykas, tačiau tas žmogus yra išlikęs mūsų tarpe Nepriklausomos Lietuvos savotiškas simbolis. Bendruomenė, atrodo, tą simbolį bent jau nelaimėje (gal net mirtinoje!) turėjo prisiminti, užuot tuo metu besiginčijus apie kompaktinę kolonijos namų statybą. Žydų bendruomenė labai efektyvi ir galinga kaip tik dėlto, kad ten yra stiprus tautinio solidarumo jausmas. Lietuviškai bendruomenei, deja to jausmo stinga.

Dėl to atvejų atvejais kaltės suverčiamos tik eiliniams tautiečiams. Bet juk ir generolai kalti, jeigu bloga ir neparuošta armija. Jeigu taip dažnai savo tarpe pasigendame tikrojo tautinio solidarumo, be abejo, čia yra kalti vadovaujantieji, tos viršūnės, visi tie, kurie gyvena ne tautinio solidarumo dvasioje, bet neapykantoje tam, kas iš jų asmeniško ir partinio kieno išplaukia.

"BUS IR STALINAS..."

Pastaruoju laiku iš Lietuvos išvykti į Vakarus turėję progos asmenys pasakoja, kad ten kolchozuose kiaulės pavadintos princų, karalių, Churchillo, Trumano ir kitų komunistų priešų vardais. Tačiau kai vienam kolchoze brigadininkas, tikrindamas kiaulininkės darbą, paklausęs, ar dar savo kiaulių tarpe neturinti Stalino, ta atsakiusi — "nenusiminkit, bus ir Stalinas..."

Etiopijos imperatorius Haile Selassie svečiuose pas Prancūzijos prezidentą Rene Coty ir madame Coty.

TYRINĖJA MŪSŲ PLANETĄ

(Atkelta iš 1 psl.)

netose, kurios sukasi aplink kitą saulę, ar saules",— sako profesorius Oberth.

Asmenys, kurie dabar jau rimtai tiki, kad mūsų žemę lanko "svečiai iš kitų pasaulių", mėgina atspėti, kaip jie atrodo. Štai, iš Prancūzijos pranešama, kad ten visa eilė žmonių yra matę "marsiečius". Pavyzdžiui, Pierre Lucas pasakoja, kad jis matęs, kaip oranžinės spalvos kamuolys nusileidęs iš dangaus ir maža barzdota figura su viena akimi kaktoje patapšnojusi jam per petį... Tuluzos apylinkės gyventojai, Francois Panero ir Jean Olivier, taip pat matę nusileidusią "lėkštę" ir iš jos išlipusias keistas figuras. Visa eilė patikimų piliečių, ūkininkų, kepėjų ir šiaip darbininkų, nuo Britanijos iki Rivieros, yra matę keistus objektus — disko, cigaro, vainiko ir net grybo formos. Savo pasakojimams patvirtinti, jie ne tik nupiešė kaip tie objektai ir jų savininkai atrodė, bet ir parodė vietas, kur tie "dangaus svečiai" buvo nusileidę. Pievoje, kur buvo nusileidusi "lėkštė", rasta žymės žolėje. Kitas prancūzas, Marius Deville, parsinešė namo "suvenyrui" seną geležinkelio pabėgį, kur nusileidusi "marsiečių mašina" palikusi įbrėžimo žymes... Prancūzų žodžiais, "marsiečiai" atrodę labai įvairiai: su spindančiais šalmais, su trumpomis rankovėmis, su dryžais, lyg zebros kailiais, drabužiais ir t. t. Vienas matęs "marsietį", kurio drabužiai spinduliavę ir nuolat keitę spalvą, kaip chameleonas...

Prancūzijos spauda, užmiršusi politiką ir premjero France-Mendes rūpesčius konferencijose, kurį laiką tik ir rašė apie "marsiečius" ir jų "mašinas". Radikal-socialistų atstovas parlamente Pierre de Leotard net iškėlė klausimą, pats teiraudamasis, ar, kartais, "ši invazija negresia Prancūzijos saugumui..."

Nors prancūzai, matę tuos "marsiečius, pasakoja, kad kai kurie jų kalbėję įvairiomis kalbomis, "angliškai, prancūziškai ir net lotyniškai", bet mokslininkai tam netiki. Tas pats prof. Hermann Oberth, pavyzdžiui, taip sako: "Aš netikiu, kad lėkščių vairuotojai, kurie atskrenda iš visai skirtingos atmosferos, negu mūsiškė, būtų bent kiek panašūs į mus. Atvykę iš kitokios atmosferos, jie, greičiausiai, mūsų žemėje negali gyventi, kaip pavyzdžiui, mes negalime gyventi jūrų dugne. Todėl mes jų ir nematome, tik jų lėktuvus".

Mokslininkai mano, kad kitų pasaulių gyventojai, būdami pažangesni už mus tūkstančiais metų, savo mašinomis gali skraidyti šviesos spindulio greitumu. Manoma, kad jie, tie kitų pasaulių gyventojai, seniai yra išsprendę laiko ir erdvės problemą: kas mums mėnesiai, jiems minutės, kas mums mylios, jiems...

"Kaip mes galėtume jais pasinaudoti? Mes turime panaudoti visas mūsų mokslines priemones su jais susikalbėti. Gal jie galėtų atidengti paslaptis, kurios, priešingu atveju, mums tepaaiškės po šimto tūkstančio metų",— sako prof. Hermann Oberth.

PRANEŠIMAI

Paskutinio šviesos samburio susirinkimo metu tarp kita ko buvo aptarti šie aktualūs reikalai, verti platesnės visuomenės dėmesio:

Prof. Mykolas Biržiška yra, kaip žinoma, reikalingas skubios paramos. Dar neprasidėjusius kviečiame siųsti aukas šiuo adresu:

Rev. J. A. Kučingis,
2704 St. George St.,
Los Angeles 27, Calif.

Šį šeštadienį, 12 val., pavergtosios tautos rengia Vyšinskio vadovaujamos Sovietų Sąjungos delegacijos pikietavimą. Vieta: E. 68th St. ir Park Ave. kampas, Manhattan (važiuojant IRT Lexington Ave. "local" traukiniu išlipti 68 St. stotyje) Plakatais pasirūpins Lietuvių Laisvės Komitetas, kuris organizuoja lietuvių pikietavimo dalyvius.

Lapkričio 16 d., antradienį, 8:30 val. vak., žymusis anglų mokslininkas ir rašytojas Julian Huxley, UNESCO pirmininkas, skaitys anglų paskaitą tema "Evoliucija ir žmogaus likimas" (Evolution and Human Destiny). Įėjimas nemokamas. Vieta: Ethical Culture Society, 2 W. 64 St. Manhattan (traukiniais važiuoti iki Columbus Circle).

Nepriklausomoji Lietuvių Studentų Santara (New Yorko skyrius) rengia savo pirmą platesnio pobūdžio vakarą Grand Paradise salėje, 318 Grand St Brooklyne.

Šviesos Samb Valdyba

● **Jungtinės Valstybės panaikino karinę cenzūrą Pietų Korejoje.**

● **Australijos uostų darbininkų unija paskelbė streiką.**

"VELKA, KAIP GUDAS RATUS..."

Vokietijoj leidžiamas gudų laikraštis, Belaruskae Slova (Gudų žodis) įsidėjo gana ilgą anglų kalba David V. Merlin straipsnį "For our and Your Freedom", kuriame daug daroma lenkams priekaištų dėl gudams jų padarytų įvairių neteisybių. Tačiau ta proga straipsnio autorius pripasakoja ir daugelį keistų prasimanymų, liečiančių Lietuvą.

Straipsnis pradedamas teigimu, jog "nuo 13 ligi 19 amžiaus Gudija buvo vadinama Lietuva" (Kodėl ji nuo to laiko buvo pavadinta Lietuva ir kaip anksčiau vadinosi, autorius nepasako). Ta Lietuva, pavadintoji Gudija, buvusi didelė valstybė, o jos sostinė buvęs Vilnius. Oficialioji ir raštų kalba buvusi taip pat ne cerkvinė slavų kalba, bet gudų. Ją buvęs parašytas ir Lietuvos Statutas. Žinomos Lietuvos didikų giminės Radvilai, Sapiegos, Tiškevičiai, Korsakai, Čartoryskiai, Pacai, Kiškos taip pat buvę gudai ir net provoslavai. Tik po Liublino unijos jie, persiėmė lenkų kultūra ir, gaudami stambias konsecijas, perėję į katalikybę.

Autorius prisimena, jog toje valstybėje buvę dar ir lietuviai (o taip pat ir ukrainiečiai). Tačiau iš straipsnio atrodo, kad jie Lietuva vadinamoje Gudijoje jokio vaidmens nevadinę. Tai lyg būtų vuvusi kokia prie gudų prisiglaudusi nereikšminga kiltelė. Jos ir gyvenamas plotas buvęs nedidelis— kaip autorius vienoj vietoj pastebi, ten minima Žemaitija ir buvusi Lituania Propria. Kad Lituania Propria ribos ėjo į pietus nuo Balstogės, prie Naugarduko ir į rytus nuo Molodečno, autoriui nežinoma. Panašių fantazijų apie Lietuvos ir Gudijos istoriją straipsnyje ir daugiau pripasakota.

Skaitant straipsnį keista darosi, kad atsiranda tauta arba bent tautoje žymesnė grupė, kuri kratosi tikros savo istorijos ir kuria tai istorijai pagražinti įvairias fantazijas. Gudų pasakojimai, kad jų Lietuva vadinta valstybė, siekusi nuo Baltijos ligi Juodųjų Jūrų, primena tuos žmones, kurie, norėdami pasirodyti aukštesnės kilmės, pasakoja, kad jie kilę iš kokių karalių, kunigaikščių ar bent grafų, nors visi žino, kad jie su tais didikais tik per protėvį Adomą giminiuojasi.

Politiškai tokios fantazijos ruošia dirvą tarp lietuvių ir gudų tautų nesantaikai bei kovoms, kas lietuviams visai nepageidautina, nes mes norime geriausių santykių su visais kaimynais, o patiems gudams gali padaryti didesnės žalos, negu jų nacionalistai šiandien galvoja, nes tokie prasimanymai ir keistos pretenzijos į svetimą istoriją bei svetimas teritorijas tik kompromituoja tarp tautinėj plotmėj Gudijos bylą. Juo labiau, kad dalykas yra paprastas ir visiems žinomas — Lietuva savo laiku buvo užkariavusi didelius slavų gyvenamus plotus — tarp jų ir gudų — ir juos keletą šimtmečių valdė, o ne gudai buvo sukūrę nuo Baltijos ligi Juodųjų jūrų savo valstybę.

KAS PATIKO JŪSŲ TĖVAMS — KODĖL NEPATINKA JUMS?

Tikroji, puiki Volfsmito degtinė pradėta gaminti 1847 metais

Šis produktas pradėtas gaminti Rygoje.

80 & 100 Proof. 100% grain neutral spirits.

Wolfschmibt, Ltb.
New Haven, Conn.

Su kokiu džiaugsmu Triesto gyventojai pasitiko italų kariuomenę, iš dalies rodo šis paveikslas. Italų kariuomenė, kaip žinoma, pagal Italijos-Jugoslavijos sutartį, užėmė Triesto miestą ir jo zoną, vadinamą A.

VIENYBĖ
LITHUANIAN WEEKLY
Established 1889

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA per year $5.00
CANADA and other countries $6.00
Advertising Rates on Application

MES NEGALIME SUTIKTI SU TAIS REŽIMAIS JŪSŲ KRAŠTUOSE

Pasakė Valstybės Departamento atstovas Walworth Barbour, kalbėdamas Tarptautinėje Ūkininkų Sąjungos vakarienėje

Pasibaigus spalio 1-3 d. d. New Yorke vykusiai Tarptautinei Ūkininkų Sąjungos Konferencijai, suruoštame bankete buvo daug svečių ir laba. reikš mingų kalbų. W. Barbour, Valstybes Departamento Sekretorius padėjėjo, kalba verta didesnio dėmesio.

Pagrindinė jo kalbos mintis — kad Jungtinės Valstybės stovėjo ir tebestovi už visišką tautų laisvę ir apsisprendimą bei savo valdymosi formos susidarymą. Amerika visą laiką vedusi ir tebevedanti tautų apsisprendimo politiką. Jis nurodė prezidento Woodrow Wilsono 14 puktų deklaravimą, ku riais besiremdamos eilė Europos tautų atgavusios laisvę. Jis paminėjo ir Atlanto Chartą, Jungtinių Tautų Chartą ir neseniai Maniloj aštuonių valstybių pasirašyta Pietryčių Azi jos kolektyvinio saugumo sutartį. Visi tie dokumentai reikalauja tautoms laisvės.

Amerika stovėjusi ir stovėsianti už tai, kad tautų laisvė ir nepriklausomybė būtų apsaugota, ir kad nelaisvos tautos būtų įgalintos laisvės pasiekti. Kalbėtojas pareiškė: "Mes priešinsimės bet kuriai valdžios sistemai bet kurios valdančiųjų klikos tautai primesti prieš pačios tautos valią. Kiekviena tauta turi galėti laisvai nuspręsti ir savo ekonomines institucijas." Jokios svetimos teritorijos aneksijos JAV nepripažįstančios.

Jungtinės Valstybės esančios pasiryžusios veikti tokia kryptimi.

Į pabaigą kreipdamasis į konferencijos dalyvius, p. Barbour pasakė:

"Aš žinau, kad jūs, Centro ir Rytų Europos ūkinikiškųjų partijų nariai, esate tiesioginiai suinteresuoti kaip Amerika vaizduojasi laisvo apsispren dimo principo taikymą jūsų kraštams. Pasauliui yra aišku, kad dabartiniai režimai tenai yra paremti svetima jėga, prie šingai tautos didelės daugumos valiai. Nėra jokios abejonės, kad jei Sovietų militarinių ir policinių jėgų bei komunistų vykdomo teroro faktorius atkristų, tie režimai tuojau griūtų. Stovėdami už laisvojo apsisprendimo principą, mes negalime sutikti su tais režimais jūsų kraštuose. Mes negalime sutikti su jų totališkumu ir jų žmogaus teisių paneigimu. Mes neturime pripras ti prie jų noro naudoti jūsų kraštus, kaip įrankius svetimos galios subversiviams tikslams. Mes žinome, kad šitie režimai negalės pasilikti, nes jiems trūksta laisvės, kuri yra įgimta žmogaus dvasiai. Anksčiau ar vėliau jie turi keistis ar griūti. Svetimi neapkenčiami tironai — kaip jie dabar yra—negali būti pakeliami toliau. Jie nepajėgs išspręsti pro blemų, prieš kurias jie atsistos. Jie negali patenkinti žmogaus lūkesčių. Jie negali užtikrinti ramybės ir taikos Europoje ir visame pasaulyje. Jie sakosi pakeitę kursą, tačiau tai tėra gestai taktikos sumetimais, ar nevykusios pastangos nugalėti kylančius sunkumus. Jų valdomų tautų likimas dar nėra galutinai išspręstas? Mes esame tvirtai įsitikinę, kad tokių Sovietų kolonijų buvimas ir jų laikymas totalitarinėje priespaudoje, šių dienų Europoje yra istorinis anachronizmas. Iki nebus pašalintas, jis nuolat bus pavergtųjų tautų vargo priežastimi, o Europos padalinimas yra mums visiems sunki našta ir nerimastis. Bet lais vųjų Europos tautų bendruomenė pagaliau triumfuos, nes istorinė logika yra laisvės, o ne komunistų pusėje. Jei iš viso yra toks dalykas, kaip istorinis neišvengtinumas, tai taip pat neišvengiama yra, kad lais vojo apsisprendimo Europa nugalės istorinio materializmo Europą. Yra dar kitas neišvengiamumas, kuris, dėl pagrindinės mūsų istorijos linkmės, verčia žiūrėti į Europą: jos politika yra remti laisvės pažangą. Tikėdami, kad nepriklausomų tautų unija paskleis ir apsaugos laisvę Europoje, mes, nepaisydami visų laikinų klitčių atskirose srityse, ir toliau dėsime visas pastangas Europai suintegruoti, dirbdami čia petys į petį su kitomis tautomis. Mes laikome pavergtąsias Centro ir Rytų Europos tautas priklausančias prie tos uni jos Dabar jos tepriklauso jai dvasioje ir, iki tam tikro laipsnio, per savo laisvus reprezentantus tremtyje. Tačiau ilgainiui jie užims jiems priklausomą vietą laisvoje Europos bendruomenėje, kaip lygūs jos nariai. Jungtinės Valstybės nepaliaujamai deda visas konkrečias pastangas, kad jūsų kraštai vėl būtų įjungti į laisvą Europą."

NUOMONĖS IR PASTABOS

ST. MAZILIAUSKAS

J. Aistis savo gana įdomioje knygoje, "Apie laiką ir žmones," labai teisingai samprotauja, kad pasaulio įvykių raidos niekas negali atspėti.

Šiaip, toje knygoje daug kur persišviečia ir jaunimas, netaip jau gerąja to žodžio prasme. O gal priešingai — garbingas senumas, kada pastangos būna atleidžiamos ir manoma, kad viskas, kas yra sakoma ar rašoma, yra pakankamai svaru ir visiems bus įdomu.

***

Čia man prisimena vienas mūsų garbingas profesorius, kuris tuojau po šio karo buvo iškilęs į Vokietijos lietuvių bendruomenės viršūnę ir važinėjo su paskaitomis po atskiras lietuvių kolonijas.

Stovykliškai nuobodžiaudami, žmonės kiekvieną pajvairinimą tuomet sutikdavo gana palankiai, be didesnės kritikos. Tačiau išėję iš jo paskaitos, daugelis kalbėdavosi, kad iš profesoriaus tikėjosi daugiau ko išgirsti ir kad jis savo tokiom lengvom paskaitom tie siog — negerbia klausytojų.

Dar blogiau, kai mūsų tarpe daugelis ir jaunesniųjų ima jaustis "garbingais seniais". Atrodo, greitai prieisime prie to, kad niekas nebenorės klausyti paskaitų!

***

Pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais būrelis lie tuvių studijavo Berlyne. Jie visi šiuo metu yra gerai žinomi lietuviai.

Vienas jų savo draugams nuolat kartodavo:

— Pasaulis eina kairyn, dėlto kuo kairesni būsim, tuo bus geriau.

Tačiau vėliau jis pats pamatė, kad toje pačioje Vokietijoje ir kituose kraštuose grei tai iškilo kitas kraštutinumas — fašistinis nacizmas, kuris ir kairumo citadelės likimą būtų nulėmęs, jei tik anglosaksai būtų neįsimaišę.

Po to, esame turėję visą eilę įvairių ateities spėliojimų ir tam atitinkamų sugestijų. Kaip žinome, daug kur esame apsirikę arba buvome klaidinami. Kažkoks keistas gyvenimo dėsnis yra, kad dažniausiai įvyksta priešingai, ko žmogus tikėjosi ir laukė...

***

Šiuo metu taip pat ateities įvykius bandoma pramatyti. Liečiant tarptautinę politiką, čia visi spėjimai susiskirsto maždaug į dvi grupes: "optimistų" ir "pesimistų".

Optimistai yra ypatingai geros nuomonės apie Vakarų pasaulio pranašumą ir galybę savo materijalinėm ir moralinėm vertybėm, demokratine laisve ir t. t. Jie,—o ypatingai tie, kurie geriau pažįsta gyvenimą už "geležinės uždangos", —tvirtai tiki, kad tokia padėtis ten ilgai būti negalės: pasikeis pati savyje arba greitai subirs karo atveju

Pesimistai yra labiau susirūpinę ir kritiškiau žiūri į Vakarų pasaulio gyvenimą, kur formuojasi tam tikra žmonių moralė, kur ir prie aukšto gyvenimo lygio ir nemažų uždarbių, žmogus vistiek "moka" būti neturtingas, amžinai nepatenkintas, be kuriančio tvar kingumo, taupumo ir iniciatyvos.

Be to, žmogus per daug paskendęs "hatching-catching - maching" ir kitose bijologiškose linksmybėse, darosi vis la biau ištižęs ir neryštingas kuriam nors idėjiškam pasiaukojimui.

***

Yra daug kitų viešojo gyvenimo reiškinių, kuriuos rimčiau vertinant, gaunasi labai liūdnos išvados...

Gal blogiausia yra, kad beveik niekas nenori tų blogųjų reiškinių pastebėti ir mėginti gyvenimą blaivai taisyti, nežiūrint kad yra pilna laisvė—spaudos, atviro žodžio, politinio ir visuomeninio veikimo ir t. t.

To visko kaltininku gal tenka laikyti tą išdidų daugumos snobizmą, visur ir visuomet galvojant, kad šio krašto mokyklos, jų auklėjimas, spauda, politinė ir socialinė santvarka ir viskas, ivskas, kas tik šiame krašte yra ar reiškiasi — yra geriausia, tinkamiausia, kaip niekur kitur.

Tas išdidus, save perdaug vertinantis snobizmas yra rakštis ir tautų santykiuose, tarptautinėje politikoje.

***

Šia prasme galima truputį nukrypti į lietuviško snobizmo aspektą šiame krašte.

Atgavus Lietuvos nepriklausomybę, uoliai buvo valoma lietuviška kalba ir papročiai nuo svetimųjų prišiuklinimo. Lietuvių kalba darėsi vis švaresnė ir grynesnė.

Amerikos lietuvių laikraščiai ir šiaip ne vienas šio kraš to švaresnių lietuvių gaudavo iš Lietuvos įvairius laikraščius, žurnalus, knygas. Tačiau tas kažkaip nedarė jiems didesnės įtakos — jie geriau vartojo senovinę lietuvių kalbą, sudarkytą lenkiškais ir rusiškais žodžiais, dar primaišant nemažai angliškų.

Kiti ją atkakliai vartojo, net sugrįžę Lietuvon. Pavyzdžiui, kun. Ambrozaitis sugrįžęs rašė ir savo lėšomis leido religinio turinio knygas. Jis ne leido niekam savo amerikoniškai lietuviškos kalbos pataisyti. Žinoma, tų knygų beveik niekas nepirkdavo. Tuomet jis dalino jas dykai, ypatingai įvairių loterijų proga.

***

Prieš kokius metus buvo įdomus pasikalbėjimas su viena lietuvių parapijinės mokyklos mokytoja. Tarp kitko buvo paklausta, ar jai labiau patinka pamokslai vietos lietuvių kunigų, ar naujai atvykusių iš Lietuvos Ji nė nemirktelėjusi tuojau atsakė:

—Atvykusių neseniai iš Lietuvos kunigų pamokslai man nepatinka, nes jų lietuviška kalba yra negera.

Vėliau pasirodė, kad jos turi katekizmo knygeles, parašytas "gera" lietuvių kalba, iš kurių ir dabar dar vaikus moko.

***

Ką norėti iš kitų, jei ir dr. Račkus savo mediciniškuose straipsniuose taip gausiai vartoja barbarizmus. Pavyzdžiui, būdamas Lietuvoje, jis galėjo pastebėti, kad ne tik rašto kalboje, bet ir šnekamoje kalboje lietuviai nebevartojo svetimųjų žodžio "šnapsas", kurį jis čia taip dažnai linksniuoja, redaktoriams iš pagarbos ar baimės jo nepataisant.

Tai tik viena snobizmo slopinama sritis — grynai kalbinė. Kas drįstų pakalbėti apie daugelį kitų amerikoniškai lietuviškai snobizmo reiškinių?

Vakar ir rytoj

P. Dantas

"...IR JEI MARSIEČIAI YRA ANGELAI?..."

Šitokį klausimą kelia žymus katalikų rašytojas Daniel-Rops savo studijoje apie tarplanetinę teologiją.

Jis pastebi, kad į "skraidančių lėkščių" problemą reikia žiūrėti rimtai ir kad negali būti jokios abejonės, jog jos atskrenda iš kitų planetų, nes jokia žemės valstybė, turėdama tokią paslaptį, nerizikuos jas laidyti virš kitos valstybės teritorijos, bijodama, kad ta paslaptis nebūtų atidengta.

Ne taip seniai vienas vokiečių teologas paskelbė žurnale Wort und Warheit atsišaukimą, kviesdamas "skraidančių lėkščių" vairuotojus priimti su "krikščioniška meilę", bet ne su žmogui įgimtu kovingumo jausmu.

Man būtų labai lengva cituoti, toliau rašo Daniel-Rops, grupę rimtų teologų, kurie šį klausimą diskutuoja. Aš turiu vieną labai išmintingą draugą jezuitą, kuris neseniai pareiškė, jog "skraidančių lėkščių" vairuotojai gali būti lygūs angelams, tobulesnės už mus būtybės, kurios nėra suteptos nuodeme ir yra keliais milijonais metų mus pralenkusios civilizacijoje.

Nelaikykime šių žodžių juoku, pataria Daniel-Rops. Manykime, kad tos "lėkštės" atskrenda iš X planetos, sakykime Marso, ir kad jų vairuotojai yra labai protingi. Religiniu požiūriu, tokia išvada yra galima.

ŽMOGUS NĖRA TOBULIAUSIAS

Prieš trejetą metų (1951 metų liepos mėnesį) žurnalas Ecclesia paprašė žymaus moksliininko ir teologo kun. Gabriel Remy, Prancūzijos astronomų sąjungos nario, pareikšti savo nuomonę šiuo klausimu.

Rezultatas: Mokslas ir tikėjimas sutaria, kad saulės sistema su centrine žvaigžde ir aplink ją esančiomis planetomis nėra vienintelė. Vien tik šalia mūsų per šešiolika šviesos metų (myliomis tai neįmanoma apskaičiuoti, nes neužtektų popierio) pirskaičiuojama 38 saulės. Ir jei aplink kiekvieną jų yra tiek pat planetų, kiek aplink mūsų saulę, tai jau reiktų skaičiuoti šimtais milijonų planėtų. Bet tai tik būtų viename mūsų erdvės kampely, o tokių visatoje yra penki šimtai bilijonų...

Kyla klausimas, ar kitos planetos yra gyvenamos?— klausia Daniel-Rops. Tikras atsakymas, kad mes dar nieko nežinome. Kiek tai liečia saulės sistemą, astronomai yra įsitikinę, kad panašios gyvenimo sąlygos, kokias turime žemėje, vargu galėtų būti Veneroje, Marse, ar kitoje planetoje. Bet čia irgi reikia būti atsargiems, nes šiandien mokslininkai dar neturi pilnų informacijų, ir kas šiandien atrodo neįsivaizduotina, rytoj gali būti aišku.

O kitų saulių sistemų planetose, — ar yra gyvybė? Čia visiška paslaptis.

Kiekvienu atveju Šventajame Rašte ir krikščionybės dogmoje neverčiama tikėti, kad žmogus yra vienintelė tobuliausia būtybė pasaulyje. Jei žmonių rašyta žmonėms Biblija yra anthropocentriška, tai nereikia daryti išvadas, kad dieviškasis atidengimas baigiasi žmogumi ir dieviška kūryba ėmė žmogų, kaip galutinį tašką. — sako Daniel-Rops.

Vokiečių teologas, kviesdamas atvykėlius iš kitų planetų priimti su "krikščioniška meile", sako Daniel-Rops, teisingai daro. Net jei šie svečiai fiziškai į mus nebūtų panašūs. Dvasiniai jie gali būti daug arčiau mūsų, negu iš karto manytume.

KAS TAI DO PAUKŠČIAI?

Iki šiol komunistų penktoje kolonoje žinojome progresistus ir neutralistus. Bet dabar atsirado nauja rūšis, vadinamieji crypto-komunistai.

Kas tai do paukščiai?

Crypto-komunizmas dabar labai madoje Europoj. Ką jis tikrumoje reiškia?

Šiuo metu Europoje, ypač Prancūzijoje, komunistų partija nebesitiki laimėti valdžią tiesiogine Sovietų Rusijos karine pagalba, nesukeliant pasaulinio karo. Nei su revoliucijos pagalba, kuri duotų tą patį rezultatą. Gi karo, kaip atrodo, Rusija šiuo metu vengia, nes nėra tikra jį laimėti.

Vadinasi, kova prieš laisvąjį pasaulį turi būti vedama ki tais metodais.

Iš tų metodų svarbiausieji palaikyti susiskaldymą, silpninti budėjimą, o svarbiausia, diskredituoti antikomunistinę rezistenciją. Ir Maskva tai daro ne per komunistus, bet per neutralius žmones. Šitoks būdas, pasirodo, Maskvai duoda geresnius rezultatus, negu atvira kova.

Tie žmonės, kurie veda šią Maskvos maskuotą propagandą, vadinami crypto-komunistais. Dauguma jų yra nesąmo ningos sovietų propagandos au kos. Juos būtų galima pavadinti: "Aš nesu komunistas, bet..." Jie pilnumoj nepritaria sovietiniam režimui, bet.. daugeliu klausimų. būna palankūs sovietų politikai.

Tarp jų yra fanatiškų progresistų, kurie galvoja, kad pa saulio ateitis priklauso komunizmui. Yra ir defetistų. Pagaliau yra tokių, kurie pasiryžę Maskvai parduoti gera kaina virvę, kuria vėliau jie patys galės būti pakarti.

Tokie asmenys, yra pavojingesni už atvirus komunistus. Ir tai reiktų visiems gerai įsidėmėti.

Kada žmonės kūrybingiausi?

Ohio universiteto psichologijos profesorius Harvey C. Lehmann dvidešimt metų nuodugniai studijavo šią problemą. Jo studijų rezultatai: Gamtos mokslo, matematikos ir praktinių išradimų srityje pajėgiausi žmonės nuo 33 iki 44 metų. Gydytojų ir medicinos tyrinėtojų našiausi metai nuo 35 iki 39 — šie metai taip pat tinka ir psichologams.

Dauguma tapytojų ir kompozitorių sukūrė savo veikalus iki 35 metų. Poetų "geriausi metai" nuo 26 iki 30, novelių rašytojams — nuo 22 iki 37, o romanų rašytojai turi daugiau sia galimumų sukurti geriausią veikalą nuo 40 iki 44. Mokslinių kelionių tyrinėtojai atliko garsiuosius atradimus, būdami maždaug 25 metų amžiaus.

Dr. Ramon Grau San Martin (dešinėje) ir Antonio Lancis Sanchez atsisakė kandidatuoti Kubos prezidento ir viceprezidento pareigoms, pareikšdami nepasitenkinimą rinkimų tvarka. Toms pareigoms išrinktas gen. Fulgencio Batista.

Mūsų pastabos

Šiame numeryje, pirmame puslapyje, dedame Vliko pareiškimą, kuriame aiškiai pasakoma, kad Lietuvos pasiuntinybė Vokietijoje nea gavinta. Priešingai, Bonnos vyriausybė davusi suprasti, kad tokios atstovybės atsteigimas priklauso nuo Vliko ir mūsų diplomatų susitarimo.

Ar Vakarų Vokietija, kuri šiuo metu mėgina jieškoti santykių ir su Sovietais, iš tikrųjų, yra linkusi leisti atgaivinti Lietuvos pasiuntinybę? Tai klausimas, kuris paaiškėtų Vliko ir diplomatų susitarimo atveju. Taigi, kodėl nepamėginti dar kartą tartis ir susitarti, kad tuo būdų galėtume įsitikinti vokiečių ir mūsų pačių nuoširdumu?

***

Atrodo, kad atėnanėius dve jus metus Prezidentui Eisenhowerui ir jo kabinetui teks skaityti su demokratų partijos dauguma Atstovų Bute. Jungtinių Valstybių istorijoje tai ne pirmas toks įvykis, ir reikia manyti, kad Eisenhoweris, būdamas karėvis šiuo atveju orientuosis geriau negu jo primtakai.

Kita vertus Kongrese visada buvo praktikuojama vadinama konservatyvinė koalicija, kurią sudaro republikonai ir pietų demokratai. Kaip žinoma, praėjusiose rinkimuose petinės valstybės Eisenhowerių davė nemažai balsų. Tai verta atsiminti ir šiuo atveju, kai demokratai organizuoja Atstovų Butą, o republikonai (gal būt) Senatą.

***

Įtakingas Chicagos dienraštis Daily News vėl mini mūsų tautiečio Antano A. Olio kandidatūrą į to miesto merus. Berods, tai jau ne pirmas kartas, kai didžioji Chicagos spauda mini Olio kandidatūrą tai vietai.

Ir republikonų partijos sluog siuose manoma, kad Olis būtų tinkamiausias kandidatas. Bet, kaip žinoma, Chicagos miesto mero rinkimai bus šį pavasarį, o sanitarinio distrikto prezidento terminas baigiasi tik po keturių metų. Mes abejojame, ar Olis pasiduotų šiai pagundai.

Ta pačia proga pažymėtina, kad Baltimorės spauda taip pat pakartotinai mini kito mūsų tautiečio, teisėjo Laukaičio, kandidatūrą į Baltimorės mies to merus.

Ir ji savo balsą atidavė praeituose rinkimuose

Irano sacho brolis Ali Reza žuvęs lėktuvo nelaimėje.

Jungtinių Valstybių istorija

ANDREW JACKSONO VIEŠPATAVIMAS

Kai viceprezidentas Calhoun gina valstybių teises, prezidentas Jacksonas — federalinės valdžios teises. — Lainis kompromisas.

Pirmą kartą į Baltuosius Rūmus įžengė žmogus, kuris nepriklausė nei virginiečių, nei Adamsų dinastijai. Todėl tauta jam kėlė ovacijas. Jo gerbėjų ir šalininkų minia užplūdo inauguracijos išvakarėse miestą. Iš pietinių ir vakarinių vals tybių žmonės veržėsi, reikalaudami vietos iškilmėse. Visi norėjo pamatyti Jacksoną. Savo aukštu ūgiu, paprastu elgesiu savo užgrūdintu kareivio veidu, prezidentas Jacksonas buvo įspūdinga asmenybė. Kai Chief Justice Marshall, kuris neapkentė visko, ką tik atstovavo Jacksonas, prisaikdino jį ir pakėlė Bibliją prie jo lūpų, minia jaudinosi, keldama triukšmingas ovacijas. Paskui visi pradėjo veržtis artyn prie prezidento.

Visi toj minioj maišėsi: vežikas su politiku, skalbėja su gražiai pasipušusiom damom ir balti su juodais. Visi veržėsi į Baltuosius Rūmus, kur turėjo įvykti tradicinis priėmimas.

Stalai su valgiais buvo apgulti, kaip tvirtovės. Patarnautojai buvo stumdomi, minkštos kėdės mindžiojamos purvinais batais. Tokia gausybė rankų norėjo paliesti Old Hickory, kad jis turėjo trauktis ir slėptis Moterys lindo per langus. Kad išviliojus minią iš rūmų, sode buvo pastatytas didelis kubilas su "punch". Kai ši orgija baigėsi, Baltieji Rūmai priminė Romą po barbarų invazijos. Už milijonus dolerių buvo sudaužyta parceleno, kristalų ir ne viena kruvina nosis rodė, kad būta smarkių grumtynių dėl vietos.

Viena žiūrovė. p-nia Harrison Smith, aprašydama, tai lygina su Tuileries apiplėšimu laike prancūzų revoliucijos. Bet šis palyginimas netinka Baltųjų Rūmų svečiai buvo draugai, tik gal kiek įsikarščiavę, o ne riaušininkai, Jacksonas širdies gilumoje, dėl to visai nepyko.

Jacksonas mylėjo liaudį, ne taip, kaip ją myli turtingi liberalai, iš tolo, bet kaip myli tie, kurie patys būna iš liaudies. Matęs vargo savo jaunystėje, jis žinojo ką reiškia būti neturtingu. Jis buvo ne tik mažųjų farmerių atstovas vakaruose, bet taip pat darbininkų atstovas rytinėse valstybėse. Fabrikuose jo autoritetas kilo nuo 1812 metų karo. New Yorke, Philadelphijoje ir Pitts burghe, visi darbininkai kurie tik turėjo teisę balsuoti, buvo užkietėję jacksoniečiai. Kaip jie, Jacksonas neapkentė monopolių, ekonominės nelygyir finansininkų suktybių. Pionierius, paskui tapęs pionierių advokatu, jis matė, kaip rytai po savo apsiaustu laikė vakarus. Manipuliuodami kursą, Bostono ar Philadelphijos prekybininkai galėjo žemomis kainomis pirkti Tennessee produktus ir brangiai parduoti Massachusetts ar Pennsylvanijos produktus. Jacksonas galvojo, kad vienas jo svarbiausių uždavinių yra užkirsti kelią šiai neleistinai eksploatacijai.

Bet pirmoji problema, kurią turėjo išspręsti naujasis prezidentas, tai sudaryti kabinetą. Dėl valstybės sekretoriaus pasirinkimo nebuvo abejonių. Jacksonas turėjo būti dėkingas už išrinkimą Van Buren, o šis buvo gimęs valdyti. Jame buvo filosofo, valstybės vyro. diplomato ir rinkimų agento kvalifikacijos. Savo elegentiškumu, mokėjimu valdyti kalbą, savo gražiais anekdotais Van Buren buvo vadinamas "Amerikos Talleyrandu". Jo draugai jį vadino "mažuoju Van" arba "mažuoju magiku", ir visi garbino jį. Jo priešai jam pirkaišiojo, kad jis yra visų draugas. Masės jo nemėgo, taip kaip Jacksono, bet "Van" norėjo būti antruoju, ir tuoj sutiko, kai prezidentas jam pasiūlė valstybės sekretoriaus vietą. Bet vėliau sužinojęs, kas bus kiti sekretoriai apgailestavo. Jacksono parinktas kabinetas buvo vidutiniškas, kaip sakoma, "mažiausiai, kaip kada nors, intelektualinis kabinetas". Be Van Buren ir gal Eaton, oficialūs prez. patarėjai ne buvo tikraisiais patarėjais, nes Jacksonas tardavosi su grupe, kurią jo priešininkai vadino "virtuvės kabinetu". Čia buvo žurnalistas Kendall iš Tennessee ir asmeniški prezidento draugai, kaip majoras Lewis, kuris buvo rinkiminės kampanijos vedėjas.

Washingtone tuoj pradėjo kalbėti, kad šis "virtuvės kabinetas" vedžioja prezidentą, o kartu ir visą kraštą. Bet tai buvo netiesa. Jacksonas turėjo geležinę valią ir viską darė savo galva.

Jo šalininkai, aišku , laukė vietų. Bet kaip jau yra sakęs kitas prezidentas, valdininkai miršta nežymiai ir niekad neatsistatydina. Bet Jacksonas nutarė valyti — atleisti didelį skaičių valdininkų, priešingų jo partijai. Iš šešių šimtų dvylikos paskyrimų, kuriuos padarė anksčiau buvusi vyriausybė, du šimtai penkiasdešimt buvo atšaukti. Šešių šimtų pos tų biuruose pasikeitė viršininkai. Per pirmuosius prezidentavimo metus, jis pakeitė apie du tūkstančius valdininkų.

Laike rinkimų prezidento ir viceprezidento santykiai buvo geri. Calhoun, tikėdamasis, kad jis bus partijos išrinktas pakeisti Jacksoną 1832 metais, buvo nepatenkintas, išgirdęs kalbant, jog Jacksonas kandidatuos antrajam terminui ir įsiuto, sužinojęs, jog Van Buren kandidatūra žadama siūlyti. Netrukus jis susipyko su Van Buren ir Jacksonu.

Van Buren pasitraukus iš kabineto (jis buvo paskirtas ambasadorium Anglijoje), jam atsidarė kelias į prezidentus. nes Jacksonas buvo priešingas, kad kuris iš jo kabineto narių kandidatuotų. Tokiu būdu Jacksono santykiai su Calhoun tapo dar labiau įtempti.

Nuo konstitucijos priėmimo, vis būdavo ginčijamasi dėl valstybių ir federalinės vyriausybės teisių. Ar valstybė gali atmesti įstatymą, kuris buvo priimtas Kongrese? Ar galėjo, jei nepritarė nepritarė federalinei politikai, atsiskirti nuo unijos- Calhoun palaikė valstybių teisę, būtent, kad kiekviena valstybė yra suverenine nuspręsti, ar Kongreso aktas yra konstitucinis, ar ne. Šitokia doktrina buvo pavojinga ir Jacksonas, būdamas nacionalistu ir patriotu, tai smerkė.

Daugelis pietinių valstybių rėmė Calhoun tezę, kuri buvo vadinama "Nullification", ir tikėjosi gauti vakarų paramos. Kodėl? — Rytai nebuvo linkę leisti pardavinėti žemes pigesne kaina federalinei vyriausybei, nes bijojo, kad vakarai pavilios visus gyventojus ir rytų fabrikams truks darbininkų.

Šiame konflikte tary rytų ir vakarų, Calhoun šalininkai, jieškojo kompromiso: vakarai padės pietams kovoti prieš tarifus, o pietai padės vakarms prieš Naująją Angliją.

To ginčo proga kongrese įvyko karšti debatai, kuriuose Hayne ir Webster, du žymūs oratoriai, išdėstė priešingas tezes, kraštą liečiančiais konstitucija. Daniel Webster kalba liks istorine, — kokią karštą meilę jis reiškė suvienytai Amerikai.

Bet gražios kalbos neišsprendžia ekonominių problemų. Pie tai dėl nepateisinamų mokesčių turėjo pateisinamus priekaištus. Smarkus medvilnės pramonės augimas žemino medvilnės kainą, tuo tarpu šiaurė nuolat kėlė tarifus savo gaminiams. Smaugiami plantatoriai, grasino sukilti. Jei unija yra priemonė šiaurei ir vakarams eksploatuoti pietus, jie paneigs neteisingus įstatymus ir pasitrauks iš unijos...

Calhoun net siūlė prezidentą pakeisti dviem konsulais, kaip buvo senovės Romoje. Vienas būtų skiriamas šiauriečių, kitas pietiečių. Tačiau Jacksonas nutarė užkirsti kelią sukilimoi.

1830 metais, kai prezidentas ir vicepresidentas dalyvavo viename bankete Jeffersono sukakčiai paminėti, Jacksonas atsistojo su stikline rankoje ir

(Nukelta į 6 psl.)

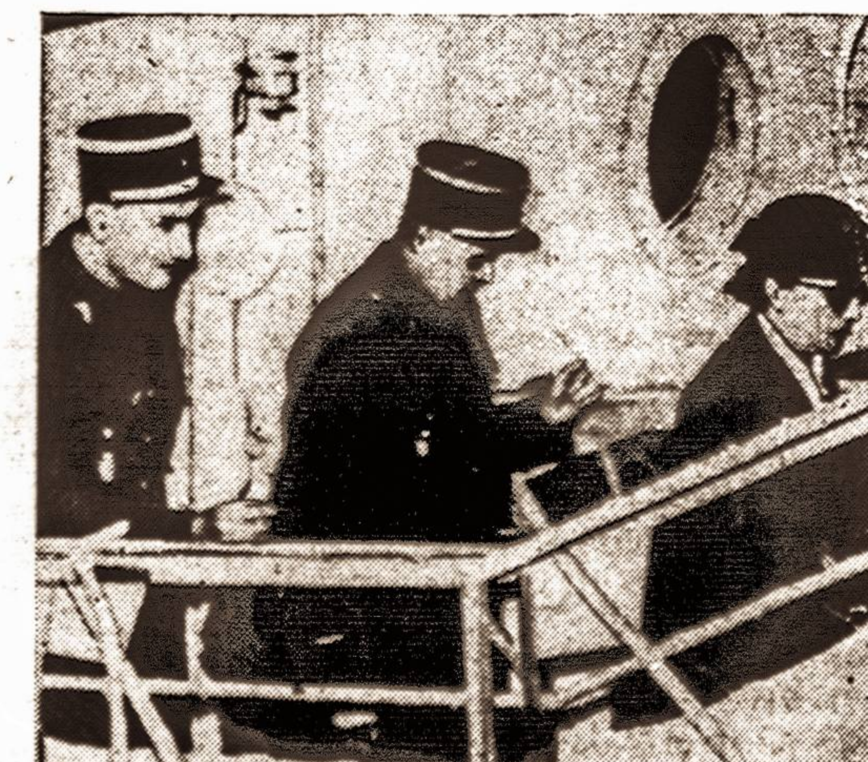

Pakistano generalgubernatorius Ghulam Mohammed (kairėje) premjerui Mohammed Ali (dešinėje) išvykus į Jungtines Valstybes, paskelbė išimties stovį. Premjeras, nutraukęs savo vizitą, skubiai grįžo ir sudarė vyriausybę, kuriai, manoma, bus lengviau nugalėti ekonominius sunkumus, nes JAV žymiai padidino ekonominę pagalbą Pakistanui.

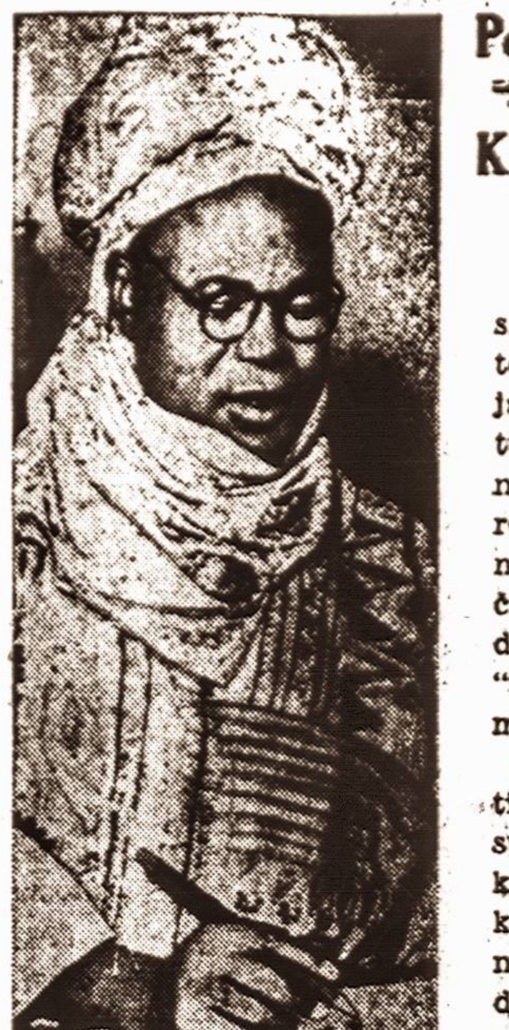

Pirmas Šiaurinės Nigerijos premjeras Ahmadu, išrinktas pagal naująją šalies konstituciją, kurią padėjo paruošti Britų vyriausybė.

SKURDAS VERČIA VOGTI

Okupuotoje Lietuvoje labai sunkios gyvenimo sąlygos, ypač viengungiams. Valgyklose ir restoranuose maitintis iš gaunamo uždarbio neįmanoma. Prisiglausti kur prie šeimos taip pat sunku. Už viengungio maitinimą imama 350 rublių, o jo gaunamas atlyginimas yra 250-350. Dėl šio skurdo visose darbovietėse vyksta vagystės.

● **Indonezijos musulmonų vadai paskelbė nuostatus, kuriuose tarp kita ko sakoma, kad musulmonui tikėti komunizmu yra laikoma didžiausia nuodėme.**

Polemika ir kritika

KULTŪROS, TAUTIŠKUMO IR IDEOLOGIJOS KLAUSIMAIS

Dirvoje (23 n.) man teko pasisakyti, kad vyresniosios kartos yra lyg ir pareiga įspėti jaunuomenę, jeigu ji savo kultūrinėje veikloje kartais kur nuklystų kiek į šalį. Šią "pareigą" eidamas, aš, kaip vyresniojo amžiaus žmogus, norėčiau padaryti keletą pastabų dėl p. V. Kavolio straipsnių "Tautinės ideologijos pradmens" pareikštų minčių.

Pirmiausia tenka pasidžiaugti jaunuomenės pastangomis svarstyti tokius nelengvus klausimus, kaip tautiškumas, kultūra, ideologija, kurie dar nėra užtenkamai išaiškinti, bet deja, tų pastangų rezultatai nevisados yra džiuginanti. Taip ir čia mano minimame V. Kavolio straipsnyje išdėstytos mintys, mano nuomone, daugumoje yra klaidingos.

Neatrodo teisinga teigti, kad kiekviena kultūra yra tautinė. Tikrumoje kultūra tėra tarptautinė, kaip ir pats žmogus, kuriam kultūra skiriama savo esmėje, savo pagrinduose yra "tarptautinis". Kokios tautos ar net rasės paimsime žmogų, kiekvienas jų turi savo esmėje vienodus pagrindinius elementus: kūną, protą, dvasią ir kitką. Nors tie žmogaus elementai ir yra savo pajėgumu labai ne vienodi ir turi dar gi net kiek skirtingų kitų ypatybių, o kūnai dargi skirtingas formas ir net skirtingas spalvas, bet savo esmėje, savo pagrinduose visi žmonės yra vienodi. Taip yra ir su kultūra: ji gali būti žema, aukšta, primityvi ar moderniška, bet savo esmėje ji yra viena, o tuo pačių ir tarptautinė. Apie ją galitik pasakytina, kad ji yra daugiašakė.

Tautinės tėra tiktai kultūros reiškimosi būdai, taip sakant. kultūros įrankiai: kalba, papročiai, menas, tikyba ir t. t. kiek tie dalykai kartais nevirsta tarptautiniais ar bent jau plačiau vartojamais. Kaip ne visuose žmonėse, taip ir ne visose tautose visos kultūros sritys yra vienodai išvystytos. Vienur yra aukščiau išsivystęs menas, kitur sakysime teisingumas ir panašiai. Žmonėse dar tenka nemažai pastebėti ir antikultūrinių pasireiškimų, kuriuos kartais klaidingai palaiko kultūriniais. Kiekviena tauta, kaip ir kiekvienas žmogus. dar turi skirtingus būdo bruožus.

Tos aplinkybės ir sudaro klaidingą pažiūrą, kad kultūros yra tautinės, nors, faktinai, kultūra yra universalė.

Su V. K., kad ir netiesioginiu teigimu, reikia sutikti, jog žmonija į tautas yra suskirstyta kultūros reikalu. Jos sudaro lyg ir židinius kultūrai palaikyti. Kaip židiniai būdami įvairiausių formų, teikia vienodą šilumą, taip įvairios tautos kuria ir palaiko vieną pagrindinę kultūrą — žmonijos dvasios šilumą.

Negalima sutikti su V. K. teigimu, kad žmogų formuoja tautinė kultūra, o tautoms ji sudarinėja kelius, kuriais jos siekdamos tobulybės, turi eiti. Kultūra, būdama tiktai sąvoka, tikrumoje nieko negali nei formuoti, nei kokių nors kelių nustatinėti. Priešingai, žmogus turi kurti ir palaikyti
Tas pats turėtų būti ir
tomis: jos turėtų sau
lius kultūros dėsniais
dovaudamos. Bet dė
atskiras žmogus, taip
tos neretai savo keliu
džia ne kultūra, o sa
riais palinkimais, j
nieko bendro su kultū
rinčioms aplinkybėms,
antikultūra. Tie at
susidarė keliai klaidin
laikomi tikraisiais ir
jais eidamos, pasiekia
finalų. Tai vaizdžiai
nemažas skaičius tų "
kultūrų" kapų.

Tikrumoje, kaip
žmogus, taip ir taute
kelionėje turi vadova
tūros dėsniais, nelygir
liautojai kompasu.

Dėl ideologijos, tai
jo, tautinė ideologija,
tautes ypatybėmis, tu
naudingesnė už kitas,
tas įvairiais tarpt
principais. Bet gyveni
gan aiškiai parodęs, k
logijas V. K. suprant
me, t. y. politinės id
yra daug geriau remti
pagrindais, o ne tautin
kultūriniais.

Dėl V. Kavolio nuro
tų misijų pastabų pada
galėčiau, nes man n
tama tokie išsireiškima
ti kuo ji yra, kurti ta
būčiai ir būdui yra
"drįsti būti savimi".
jimo, misija laikyti
čiau, nes garsas yra tu
ta ir gamta būdama
negalėjo tuštumos
žmogui. Žmogus ar tau
ja tėra tiktai viena,
plačiašakė: tobulėti
ūkiniai, protiniai, dvas
t. t.

A. Ga

TREMTINIO DIENORAŠTIS

PR. STIRBYS

Rytą, išvažiuojant, virš miesto kilo tirštų dūmų debesys ir viską naikinančios liepsnos liežuviai. Greimame kaime du ūkiai taip pat buvo sulyginti su žeme. Plentu važiavo gaisrinės mašinos, skubėjo su kastuvais ir kirkomis miesto link darbininkai.

12. Pirmadienis.

Kad netrukdytų kariuomenės judėjimo, pabėgėlius kreipia mažesniais keliūkščiais, akmenuotais grindiniais. Gero kelio maža bematome. Barškame patys. bijodami, kad ko gero... dantys neišbyrėtų! Keliai pilni, vežimas prie vežimo, atrodo, kad visa Europa pasijudino iš savo ribų. Šalia Prūsijos būro vežimo žygiuoja ukrainietis, šalia lietuvio gudas, taip pat latviai, estai, lenkai — visi vargsta tą patį vargą, skuba, bėga tolyn į vakarus, į nežinią. Visus riša vienodo likimo jausmas, visus palietė to paties karo audra.

Su nakvynėm kaskart vis blogiau. Dažnai net tvartuose nelieka vietos. Visur pilna vežimų, gyvulių, žmonių, vargo ir nedalios.

Šiandien aplankėme Prenzlau miestą. Kalbama, kad bolševikai jau apšaudo Štetiną ir atkirtę Danzingo autostradą.

13.

Pervažiavome Štrasburgą ir sukame link Neu Brandenburgo. Maža ką begalima gauti pirkti, o dažniausiai ir krautuvės uždarytos. Pasisekė nusipirkti duonos ir sviesto, o rūkalų jau seniai niekur nebegauname. Sutinkame ir daugiau lietuvių.

14.

Užpakly likosi Woldek miestas. Oras biaurus, lietus su niegu ir visur šlapia, purvina.

15.

Nakvojome Carpin kaime už New Strelitz, pas lietuvių šeimą. Apsigyvenę čia prieš porą mėnesių, tebelaiką arklius ir jau taip pat rengiasi tolyn į vakarus...

Bolševikai jau prie Štetino, o gal ir jame, tikrų žinių nebeturime.

Keliai užsikimšę pabėgėliais. Jau tikrai imame būkštauti, kad neberasime vietos ne tik tvarte, bet ir kiemuose, nes plaukia minių minios, įvairiausiom priemonėm, įvairiausių tautybių.

17

Sustojome laikinam poilsiui prieš Waren. Mūsų vežėjas, jaunasis kretingiškis, jau kuris laikas atsiskyrė ir nuvažiavo savais keliais jieškoti artimųjų. Mes žygiuojame vėl pėsti, man nuo ėjimo sutino kojos ir nebegaliu paeiti. Tad šiandien ilsimės. Taisausi sugriuvusį dviratį, skutamės apželusias barzdas ir švarinamės, kad atrodytumėm vėl žmonėmis.

Plentu be paliovos traukia vežimų virtinės. Jau skrenda ir pavasario pranašai. Mačiau žąsų ir ančių, tik jos skrido į šiaurę, o mes... į vakarus ir pietus.

19.

Waren mieste gavome naują "marschbefehl" į Dannenbergą už Elbės. Davė dar duonos su gručkais ir arkliui šiek tiek avižų.

Jau važiuojame per Meklenburgo provincijos laukus. Mūsų tikslas kaip nors pasiekti Elbę. Kaip tik ir pažymėjimą ta kryptimi. Apsidžiaugėme. Vis dar sekasi! Jau skirsto po kaimus pagal kilimo vietoves, nustato ištisoms grupėms važiavimo kryptis: vienus suka link Lubeko, link Schwerino, kitus į Wismarą, Dannenburgą. Vėl ėmė sklisti kalbos, kad prie Parchim esą lageriai. Ir vėl tie lageriai! O mes kaip tik turime pro ten važiuoti. Pradėjome tais gandais nebetikėti, o daugiau savo likimo "žvaigžde". Kiek daug jau visko girdėjome, kiek nuogąstavom, o tačiau iki šiol palyginti vis dar laimingai važiavome. O be to,tokios masės jokie lageriai nebesutalpins. Nebekreipdami dėmesio, vėl pasileidome pirmyn.

22.

Oro aliarmai—kasdienis reiškinys. Pripratome. Pravažiuojant Neuštadt-Glewės miestelį, gavome pietus. Nespėjome net tos gručkienės paragauti, kaip sirenos užkaukė oro pavojų. Bematant, gatvės ištuštėjo, vežimai galvotrukčiais nunėrė už miesto, o žmonės sulindo į slėptuves. Praskrido pora vokiečių naikintuvų.

Išvažiavus iš miesto ribų, sidabru saulėje sublizgėjo oro milžinų —keturmotorinių bombonešių eskadrilės. Skrido jos pamažu, rikiuotėje, parodydamos drąsą ir galią Reicho erdvėse. Su baime ir savotišku jausmu krūtinėje, žiūrėjome galvas užvertę į mirguliuojantį orą, klausėmės jų galingo, žemę drebinančio motorų staugimo. Nors pavojus kybojo virš mūsų galvų nors kiekvieną sekundę galėjo pasipilti bombų kruša, mes jau nebeturėjome tos baimės ir siaubo, kurį patyrėme pirmųjų bombardavimo metu.

Tolumoje jau girdėjosi duslūs bombų sprogimai, kažkur erdvėje sukaleno kulkosvaidžiai, o bombonešių masės vis skrido ir skrido. Dangus buvo skaidrus, be debesėlio. Dirbtinės dūmų uždangos, lyg laumės juostos, lyg aitvarai, raitėsi įvairiausiomis kryptimis, sklaidėsi užkariautose erdvėse. Mieste apsistoti nebedrįsome. Kadangi oras buvo gražus, apsinakvojome... pušyne. Tą patį vakarą patyrėme, jog subombarduota Liudvigslust geležinkelio stotis.

24.

Pervažiavome Elbę. Dannenbergas sudaužytas. Oro pavojai kiekvienam kaime ir mieste, dieną ir naktį. Nuolat padangė dūzgia nuo lėktuvų, kiekvienu metu pavojus kybo virš Vokietijos erdvių.

Nebegauname maisto kortelių, o turime tenkintis duodamu "NSV" virtuvės davinių, kuris dažniausiai kava ir gručkų sriuba.

26.

Pavasaris. Jau čyre
verselis. Ant stogo š
šnekutis. Medžiai ima
gležnus pumpurus, žyd
nai, papurusias galvute
karklas. Ūkininkai kru
kuose, verčia arimus ir
per žiemą susigulėjust
tus.

Nakvojame už Ulzen
12 km.

29.

Niekas mūsų nelau
niekur nekviečia, bet
vis toliau ir toliau. V
me link Soltau.

Apsinakvojame pas
kumečius. Retai pasitai
niškesnė nakvynė pas s
nius būrus ar dvarinink
gu ir pyksta, tai... tv
daržinėje ir, geriausiu
moterys įsileidžiamos
vėn, kad išsivirtų nesku
vių bei juodos, avižinės
Šiuokart kumečiai, net
ję nešė mums ką turėda
resnio, paruošė prisim
pietus, patys, pasiskirst
kas ką nakvydins, kur r
dins. Ir tai be jokių s
be ūkinių vadovų parė
Jaudinantis nuoširduma
tai tokių žmonių sutinka

Kovo 1 d.

Per miškus, pro erod
ir įvairiausius šaudymo
už kokių 30 km. nuo
pasiekėme kaimelį ir jar
sinakvojome. Džiaugiam
vę tuščiame barake k
ir šiaudų pasitiesti. Rytą
kėlę, pamatėme, kad ta
sas barakų miestas, o a
karinė stovykla ir aerod
su įvairiausiais sandėliai
tvirtinimais. Nakties me
vęs ir oro pavojus, be
buvome tiek nuvargę, ka
ko negirdėjome.

Apsirgo Ignas, tad se
leido dar porą dienų pa
Iš bendros virtuvės g
gručkų sriubos...

(Bus daugiau)

KĄ PASAKO MŪSŲ RANKOS

Nuo mokslo laikotarpio pradžios mus nuolat įspėja netikėti burtininkais iš rankų (chiromantais), ateities spėjikais ir kitais paranašais, todėl mes vengiame net ir pagalvoti, kad rankos galėtų ką nors pasakyti apie mus.

Todėl daugumas mūsų, įskaitant pačius mokslininkus, tikrai nustebo, kada sąžiningi, patikimi tyrinėtojai patiekė kai kuriuos įrodymus, kad ranka tikrai parodo mūsų dvasinę būklę, kūno sveikatą ir iki tam tikro laipsnio mūsų būdą.

Pastaraisiais metais keli medicinos tyrinėtojai surado duomenų, kad žmogaus ranka yra stiprus parodamasis organas. Vienas žymiausių rankos fiziopsichologų yra dr. Eugene Scheimann, anksčiau gyvenęs Vienoje, o dabar Chicagoje.

Dr. Scheimann paskelbė įvairiuose mokslo žurnaluose, įskaitant konservatyvų Journal of Nervous and Mental Diseases straipsnių seriją. Šiuose straipsniuose jis pažymi, kad chiromantus ir ateities spėjikus reikėtų skirti į tą pačią raganių kategoriją, nes jų duomenys nėra paremti tikru moksliniu žinojimu.

Tačiau, rankos studija, anot Scheimann, medicinos požiūriu naudingas dalykas ir verta didesnio dėmesio medicinos ir psichiatrijos sluoksniuose, negu iki šiol šiam reikalui buvo skiriama.

Pav., Scheimann ir Londono Ch. Wolff suranda, kad ligonių sergančių dėl virškinimo vočių, dažniausiai būna ilgos rankos, beveik visą laiką judančios. Jų delnuose gausu linijų — gydytojų vadinamomis raukletomis linijomis, kurios yra pasąmoninai atliekamų mostų ir rankų judėsio tiesioginė pasekmė. Nervų įtempimas — virškinimo vočių priežastis — aiškus.

Keli tyrinėtojai, įskaitant Scheimann, susekė, kad šizofrenikų (sergančių psichine liga) rankos ne tokios, kaip nor malių asmenų. Jų pirštų nuospaudose esama mažiau sūkurių. Jų rankos paprastai būna išblyškusios arba melsvos, su pastorėjimais arba "mazgais" pirštų kaulų sujunkimuose. "Suskilusios asmenybės" ligos (šizofrenijos) aukų rankos taip pat drėgnos ir šaltos —jie jas bando slėpti.

Mongoliškų idiotų delno linijos taip ryškiai nenormalios, kad visiškai įmanoma nustatyti šį dvasinį trūkumą, studijuojant ką tik gimusio kūdikio delną.

Rankos psichologijos teorija yra ta, kad liaukų sistema ir hormonai (liaukų medžiagos) nustato rankos struktūrą. Svei kata, būdas ir daug kitų "asmenybės" išraiškų iš dalies hormonų sudaromi arba gyvybiniai veikiami. Tokios akcijos išorinius ženklus galima rasti rankoje.

Chicagos universiteto prof. W. M. Krogman tai išreiškia šiais žodžiais: "Žmogaus ranką yra daug daugiau, negu tik kaulų, raumenų, nervų, arterijų, venų subūrimas — tai yra vienintelės 'galvojančios mašinos', Dievo sukurtos, įrankis. Suteikti kam nors ranką, tai yra suteikti jam širdį ir sielą".

Dr. Scheimann, per pastaruosius 25 metu praktikuodamas Chicagoje, studijavo tūkstančių ligonių rankas. Atlikęs daugybę bandymų, jis įsitikino, kad žmogaus ranka yra vienas geriausių gydytojų diagnozinių (ligos nustatymo) įrankių, gydant psichosomatines (kūno ligos, kilusios dėl proto arba jausmų pakrikimo) ligas, sprendžiant psichiatrines (psichinių ligų) problemas ir aplamai medicinoje.

Todėl, sako dr. Scheimann, žmogaus ranka yra labai reikš minga, nes delno raukšlėtosios linijos yra kilusios dėl pirštų raiškaus (ekspresyvaus) judėsio. Šie raiškūs judėsiai, kilę dėl dvasios gilių, nesąmoningų raginimų, parodo dvasios ir kūno būklę. Žinoma, asmens darbas veikia jo delną. Aplamai, liejyklos darbininko ranka skirsis nuo menininko rankos. Tačiau, dr. Scheimann taip pat tvirtina, kad liejyklos darbininko, tikrai norinčio būti menininku, nelaimė atsispindės jo delno linijose.

1. Trumpi pirštai: Jei nuotolis nuo krumplio iki didžiojo piršto viršūnės yra daug trumpesnis, kaip delno ilgis, asmuo paprastai būna daugiau ar mažiau atavistinės (atsigimęs į tolimus protėvius, pav. prosenelius) arba paprastos prigimties. Asmenys, kurių rankos tokio tipo, paprastai būna labai sveiki ir mėgsta gyventi. Jie mėgsta kūno patogumus —valgyti, gerti, daug kompanijų. Normaliai jie sma giai gyvena ir yra gero būdo, bet suerzinti, tampa įniršusiais priešais. Palyginti, jie nekantrūs smulkmenoms. Jie gal voja ir veikia spontaniškai (savaimingai).

2. Ilgi pirštai: Žmonės, kurių pirštai ilgi, yra priešingo tipo. Jie būna švelnios kūno sudėties, mėgsta tvarką ir smulkmenas ir paprastai rūpinasi smulkmenomis. Jie yra smalsūs, analitikai (mėgsta nagrinėti), filosofiški, jautrūs ir mėgsta privatų gyvenimą.

3. Vidutinio ilgio pirštai: Asmenys, kurių didysis pirštas lygus jų delno ilgiui, būna pakankamai gerai subalansuoto (išlyginto) būdo ir temperamento.

4. Pirštų lankstumas, ypač nykščio, yra kitas svarbus diagnozinis kriterijas (skiriamasis pažymys). Nelankstus nykštys žymi siek tiek trūkumą prisitaikyti, bet asmuo yra praktiškas, atsargus ir patikimas. Asmuo, kurio lankstus nykštys, dažnai būna perdėtai kilnus (iki nesaikingumo), kai kada staigus, bet dažniausia moka prisitaikyti

***

Asmens rankraštis yra rankos ekspresyvaus judėsio dalis, o pati ranka tiesioginiai susieta su asmenybe ir temperamentu, todėl galima tikėtis, kad rankraštis parodo kaip būdo bruožus, taip ir ranka fizinę sudėtį. Taip liudija dr. Scheimann ir kiti šios srities tyrinėtojai.

Tai nereiškia, kad rankos eksperimentalistai medicinoje pritartų grafologų pastangoms nustatyti būdą iš rankraščio. Taip pat jie neneigia grafologų, nes iš visų taip vadinamų "pseudomokslų" (netikrų mokslų), grafologija (rašysenos studija, nustatant suklastojimus, žmogaus būdą ar nervų ligas) bent yra paremta patyrimo ir proto išvadomis. Pav., nervų ligų atvejais, ne vien tiktai kūno laikysena ir rankos mostai būna keisti, bet taip pat ir rankos sudėtis. Toks yra ir rankraštis.

Žemiau patiekiama kai kurie svarbesni dr. Scheimann rankraščio pastebėjimai, kuriuos jis paskelbė Journal of Nervous and Mental Diseases.

1. Egotizmas (nuolatinė kalba apie save).— Sunkus arba labai tamsus rankraštis rodo temperamentą, ryžtingą nuomonę, pasitikėjimą savimi, valios jėgą ir stiprų "aš".

2. Valios jėga — Paspaudimas ant horizontalių (gulščių) brėžių, ypač "t" raidėje, žymi stiprią valios jėgą. Lengvas paspaudimas, silpnas "t" raidės ir kitų raidžių horizontaliai brėžių žymi valios jėgos trūkumą.

3. Jautulingumas — Stiprus paspaudimas, stiprūs apatiniai ir skersiniai brėžiai, raidžių pilnumas rodo jautulingo asmens rašyseną. Jautulingumo trūkumas apibūdinimas lengvu paspaudimu, kur visi skersiniai brėžiai taip pat lengvi.

4. Tiesumas ir logika — Lygus paspaudimas ir rašysenos tęstinumas žymi tiesų ir logišką protą. Rašysenos raidės nedidelės, lygios, linijos tiesiai skersai puslapį, žodžiai tiesiai ant linijos.

5. Jautrumas —Jautrių, jausmingų ir labai imlių (receptyvių) vyrų ir moterų rašysenoje būna įvairaus dydžio raidės su nuolat besikeičiančiu rašysenos stiliumi. Dažnai rašysena būna nelygi ir išsiblaškiusi, žymint įvairius judėsius.

Taigi matome, kad ranka daug daugiau pasako, negu neprityrusi akis gali pastebėti.

JAV Istorija

(Atkelta iš 5 psl.)

žiūrėdamas Calhounui į akis, sušuko: "Mūsų Unija! Ji turi būti išlaikyta".

Sakoma, kad karo stovio paskelbimas pietinėje Carolinoj arba įsakymas areštuoti Calhouną nebūtų padaręs didesnio efekto. Juokai nutilo. Prezidentas, nieko daugiau nesakydamas, pakėlė stiklinę, kas reiškė, kad tostas turi būti išgertas atsistojus. Calhoun pakilo kartu su kitais. Jo ranka virpėjo... Kai visi susėdo, jis pasiūlė savo tostą: "Unija!... Po laisvės, kuri mums yra brangiausia". Paskui jis pridėjo: "Turime įsidėmėti, kad ji negali būti išgelbėta kitaip, kaip tik gerbiant valstybių teises, lygiai skirstant pajamas ir mokesčius".

Jacksonas buvo nutaręs neleisti unijos ardyti. Jis sutiko diskutuoti. "Bet," sakė jis, "jei bent vienas kraujo lašas bus pralietas, aš pakarsiu pirmąjį žmogų, kurį sučiupsiu ant pirmojo medžio, kurį rasiu."

Vienas senatorius pridėjo: "Kada Jacksonas kalba apie korimą, galima pradėti ieškoti virvės".

Bet Calhoun su draugais užėmė tokią poziciją, kad trauktis jau nebeįmanoma Kai 1832 metais Jacksonas pasirašė nau ją tarifą, Pietinės Carolinos konvencija nutarė, kad šis įstatymas yra lygus nuliui ir nei valstybei, nei valdiniams, ne piliečiams jis nėra privalomas. Jei federalinė vyriausybė šiam įstatymui vykdyti imsis jėgos, pietinė Carolina laikys save nutraukusia visus saitus su Unija ir veiks, kaip suverenine valstybė.

Nieko nelaukdama ji jau spausdino medalius su įrašu: "J. C. Calhoun, Pirmasis Pietų Konfederacijos Prezidentas."

Bet Jacksonas nebuvo iš tų, kurie grasinimą paliktų be atsako. Jis davė įsakymą laivynui būti pasiruošusiam pasiųsti eskadrą į Charlestoną. Sustiprino tvirtoves ir paskelbė, kad su Dievo pagalba jis ginsiąs įstatymus.

Buvo rasta kompromisas: priimtas naujas įstatymas, kuriuo dešimčiai metų nustatoma progresyviai mažėjanti tarifų lentelė. Pietai sutiko. Abi pusės buvo patenkintos. Bet Jacksonui tebuvo laikinas civilinio karo atidėjimas ir jis vienam draugų rašė:

"Tarifai tebuvo tik pretekstas. Jų tikrasis tikslas Pietinė Konfederacija. Sekantis pretekstas bus vergų klausimas."

Kitą savaitę: MAŽOJO MAGIKO DIDYBĖ.

NEIŠKENČIA, KAIP ŠUO NESTAUGĘS

Rusų imperialistams nepatinka JAV politika

Žymiausias rusų emigrantų organas Novij Žurnal įsidėjo D. Dalino straipsnį, iš kurio matyti rusiškąjį imperializmą atstovaujančių rusų emigrantų didėjantis nepasitenkinimas JAV politikoj ryškėjančiomis tendencijomis ir dėl jų susirūpinimas. Sužymėdamas visą eilę atsakingų JAV pareigūnų ir šiaip įtakingų amerikiečių pasisakymų, Dalin iškelia, jog anksčiau JAV buvo daugiau linkusios po bolševizmo žlugimo palikti Rusiją neišdalintą, tačiau dabar įsigalinti priešinga tendencija: rusų imperiją sudarančioms tautoms leisti nuo Rusijos atsiskirti ir kurti savo nepriklausomas valstybes.

Tokios JAV pasireiškiančios tendencijos Dalinui labai nepatinka ir kelia susirūpinimo. Todėl savo straipsnyje jis iš vienos pusės stengiasi įtikinti dabar rusų pavergtas tautas, kad joms iš tokio Rusijos padalinimo nebusią naudos, o iš antros pusės įkalbinėja ir amerikiečius, jog tokia politika pačiai Amerikai būsianti žalinga.

Kalbėdamas Rusijos imperijos sudėty esančioms tautoms, Dalinas leidžia suprasti, jog JAV keliamas tautų išlaisvinimo šūkis esąs nenuoširdus, ir iš Rusijos "išdraskymo" pasinaudosią tik JAV ginklo sąjungininkai. Anglija esą jau seniai siekianti įsitvirtinti Vidurinėj Azijoj ir Kaukaze, vokiečiai siekią bent dalies Ukrainos, lenkai pretenduoja į Gudijos plotus, Rumunija nori gauti Besarabiją ir kitų sričių gal net ligi Odesos, turkai nori kai kurių Kaukazo sričių, o pagaliau yra pretendentų ir į Baltijos kraštus. Tai priminęs, Dalinas išvadžioja, kad po Rusijos padalinimo tos sritys ir pateks į minėtų kraštų okupaciją arba bus paverstos tik iš vardo nepriklausomais jų satelitais, nes visi tie kraštai visai nemaną kariauti tik komunizmui sunaikinti, bet nori ir patenkinti ta proga savo teritorines pretenzijas. Tuo būdu tautų išlaisvinimas liksiąs fiktyvus.

O tai nebūsią naudinga ir pačioms JAV. Rusijos padalinimo ir jos valdytų sričių perleidimo kaimynams vienintelis rezultatas būsiąs sugriovimas Europoje jėgų pusiausvyros — vienintelė didelė galybė liksianti imperialistinė Vokietija. Tuo būdu vietoj peikiamo rusiškojo imperializmo būsiąs sukurtas dar blogesnis vokiškasis. Dalino įtaigojimu taika ir ramybė Europoje esanti galima tik esant jėgų pusiausvyrai. O vokiečių jėgą galinti atsverti tik viena didelė ir neišdalinta Rusija. Todėl jis ir norėtų JAV įkalbėti, kad jos remtų po bolševizmo žlugimo tokios didelės Rusijos išlaikymą.

Šitokie Dalino išvedžiojimai, žinoma, tiek rusų pavergtoms tautoms, tiek JAV labai maža turi įtikinamos galios. Ir pats Dalinas negalėjo nurodyti, iš kur jo informacijos, kad JAV nuoširdžiai nenori pavergtas tautas išlaisvinti ir jų teritorijas padalins savo sąjungininkams už pagalbą kare. O įtikinėjimas, jog rusiškasis imperializmas palaikytinas jėgų pusiausvyrai Europoje išdalinti, atominiams amžiuje neužsitarnauja nė svarstymo. Taip suprasta jėgų pusiausvyra šiais laikais tiek pat atgyvenęs dalykas, kaip ir pats imperializmas. Žlungant imperializmui visame pasaulyje, tuščios pastangos ir rusiškąjį išlaikyti. Dalino iškeliamos JAV politikoj ryškėjančios tendencijos tik stiprins visų pusių pavergtų tautų viltį, kad jų kalėjimas tikrai bus sugriautas ir pašalinta net grėsmė ateity vėl į tą kalėjimą patekti.

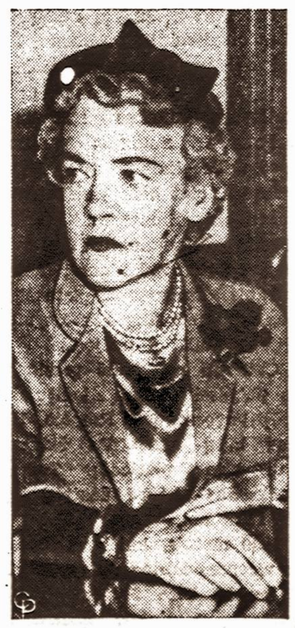

Senatorė Margaret Chase šiuo metu lankosi Europoje.

Kada mūsų dvasinis pajėgumas didžiausias?

Jau buvo minėta, kad po 25 metų pajėgumas mokytis palaipsniui mažėja. Tačiau, pajėgumas galvoti, apsvarstyti, spręsti kyla proporcingai mūsų amžiui — sąlyga, jei jis pakankamai lavinamas.

Amerikos universitetų atliktos studijos rodo, kad dažno žmogaus dvasinis judrumas senstant mažėja, nes šių asmenų dauguma, baigę mokyklą, nelavino proto ir jų smegenys "aprūdija".

Minesota universiteto tyrinėtojai tyrė pasitobulinimo kursų 5,500 dalyvių. Jų amžius siekė nuo 20 iki 70 metų ir beveik visi dirbo atsakingą darbą, kur nuolat reikia naudoti inteligenciją. Čia neginčijamai buvo įrodyta, kad 40 metų asmenų dauguma protingesni už 30 metų asmenis, kad 50 metų asmenys geriau baigė kursus negu 45 metų asmenys ir t. t.

J. Str.

SCHOLES BAKING, Inc.

LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kuo geriausiai.

532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

GINTARAS GRAŽIAUSIA DOVANA

Brangi atmintis kiekvienam lietuviui. Tradicinis papuošalas visą metą.

Vieta kuri saugo mūsų brangaus krašto auksą — gintarą. Didžiausias pasirinkimas gintaro dirbinių.

AMBER GUILD, Ltd.

Virš 50 metų gintaro versle.

80-19 31th Ave., Jackson Heights, L. I., N. Y.
Tel. HA 9-5855

Lengva pasiekti auto—Northern Blvd. (25a) iki 31st Ave
IND sub. iki Roosevelt—Jackson Heiths Stores
IRT sub. iki 74th St. Stoties Iš čia LaGuardia Aero Port Bus iki 31st Ave

Maspetho Lietuvių Piliečių Klubas

Adv. S. Bredes, pirm., J. Januškaitis, vicepirm., P. Šlapikas, ižd., P. Mikalauskas, sekr., A. Garnis, fin. sekr.

BARAS NARIAMS IR SVEČIAMS

Salė pramogoms

Reikalingi nauji bolininkai.
Varžytinės vyksta pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

P. LISAUSKAS, Vedėjas

69-61 Grand Ave., Maspeth, N. Y.
HA 9-9866

Misiūnų Degtinės Krautuvė

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI
Savininkai
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N. Y
VIrginia 3-3544

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

Kelionės laivais ir lėktuvais, Įvairiausios apdraudos, Nuosavybių pirkimo ir pardavimo, Biznio knygų vedimo, Taksų (income tax) paruošimas, Pinigų persiuntimo ir skolinimo, Imigracijos ir pilietybės, Notarinių dokumentų tvirtinimo. Vertimų ir įvairiausiais kitais reikalais.
KNYGYNAS—LAIKRAŠČIAI IR KNYGOS
Visais reikalais jums greitai ir maloniai patarnaus broliai

ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI

315 WALNUT ST. (kamp. Adam St.) NEWARK 5, N. J.
Telefonas MArket 2-4867

NORITE GEROS — MENIŠKOS

FOTOGRAFIJOS:

PORTRETO,
ŠEIMOS,
VAIKŲ,
įvairių progų nuotraukų?
Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS,

baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte — koncertą, vestuves, šokius, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

Reikalų Vedėjas

I. WEINSTEIN

320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N.Y.
EVergreen 7-1123

Prilaikykime Pinigus Savųjų Tarpe!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

X. STRUMSKIS, savininkas

322 Union Avenue,
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Vienintelė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 17 metų.

HERBERT & BLOOMFIELD, Inc.

AUTOMOBILIAI — NAUJI

SUNKVEŽIMIAI (TROKAI) vartoti

FINANSUOJA BANKAS
Autorizuotas

TAISYMAS DALYS

Lietuvis JUOZAS E. ARBAČIAUSKAS,—Sav.
CHARLES H. BLOOMFIELD—Sav.

110 Hempstead Turnpike, Franklin Square, L. I., N. Y.
Tel. HE 2-3800

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. F. M. BINTAKYS
Vykstant Jamaica linija išlipti Gates Avenue
Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-3012
VALANDOS:
Kasdien nuo 11 iki 1 ir nuo 6 iki 8.
Šeštadieniais nuo 11 iki 2.
Sekmadien. pagal susitarimą

VINCAS KANAUKA, M.D.
284 Eastern Parkway
(Blokas nuo Brooklyno Muziejaus)
Brooklyn, N. Y.
Tel. ULster 7-8652
(Vykstant BMT Franklin Ave liniją., išlipti Estern Parkway, o IRT—Fraklin Ave. stotyje).
VALANDOS:
PAGAL SUSITARIMĄ
Skambinti nuo 6. iki 8 v. v.
Šeštadieniais nuo 9 iki 11 v. r.

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.
VALANDOS
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6860

DR. JANINA SNIEŠKA
(DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306,
kamp. Fulton Str. (Brooklyne)
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. TAylor 7-8231
VALANDOS:
1 — 7 val.
susitarus
Ketvirtadieniais visą dieną ir šeštadieniais po pietų uždaryta

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel Ofiso STagg 2-0704
Namų — MA 7-2055

JOSEPH SAMOSTIE, M. D.
Buvęs Berlyno universiteto klinikų prof. asistentas
Vyrų ir moterų aštrios ir chroniškos ligos.
RENTGENAS - ELEKTROTERPIA
Nuo 10 val. ryto iki 6 v. p.p. Čia pat moterų ligų gydytojas
Priėmimo val. antr., treč. ir penkt. nuo 10 v. r. iki 6:30 v. v.
220 EAST 12th ST., NEW YORK 3, N. Y.
(Tarp 2nd ir 3rd Ave.) Tel. AL 4-4437

JOHN DERUHA, M. D.
Odos niežėjimas ir išbėrimai. Tulžies ligos. Galvos skaudėjimas, nemigas, jausmų komplikacijos, jautrumas, širdies ir skilvio ligos.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

DULKIŲ SIURBLYS
namų švarai palaikyti būtinas.
Žinomus "ELECTROLUX" siurblius (vacuum cleaner) ir vaškavimo mašinėles jums namuose parodys fabriko atstovas
Julius T. Jacyna.
Rašykite: 328 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. MU 4-3171, namų EV 7-0463.
Kainos nuo 25 dol.
Taip pat parduoda "FLAVORSEAL" firmos Stainless Steel puodus virti be vandens.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius — ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas. EVergreen 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. — J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone LInden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas. STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

KĘSTUTIS W. MICHELSON
111-15 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL 18, N. Y
VIrginia 7-4111

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N
NEwton 9-6620

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai:
Virginia 9-0842 ir
Virginia 7-4111

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių

$250 ąžuolinis karstas
Laidotuvių kaina nėra problema, nes mes turime didelį pasirinkimą karstų.
Audeklu dengtas nuo -95
Ąžuolinis nuo $250
Mahagoni med. nuo $495
Metaliniai nuo $385
Nemokamai koplyčia
Antanas Polakas
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
151 METROPOLITAN AVE.,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

RUBBER STAMPS
ENGRAVING METAL & PLASTICS
CONCORD STAMP
RUBBER & METAL STAMPS
NO. OF MARKING DEVICES
79 Warren St. New York, N.
Tel. BEekman 3-6828

KARYS, kuris prieš 35 metus buvo pradėtas leisti Kaune Lietuvos kariams, dabar vėl pasirodo Jungtinėse Amerikos Valstybėse.
Tai pasaulio lietuvių buv. karių patriotinis žurnalas.
Metams 5 dol. Rašykite:
KARYS
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

A. Andriuškevičius
Laikrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenybių pasirinkimas.
485 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

LITHUANIAN AMERICAN AUTO SCHOOL
Užsirašykite į auto mechanikų ir šoferių mokyklą
GR. 7-8951

Padėsime jums egzaminuose išrūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmokę gauna diplomus. Padedame gauti darbą. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo srities žinovai. Mokykla veikia nuo 1916 m.
L. TIKNEVIČIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
Tarp 9-10 gatvių, New York City

Clare Boothe Luce JAV ambasadorė Italijoje, lanko potvynio nukentėjusius asmenis Salerno ligoninėje.

SEKMINGAS NEW JERSEY LIETUVIŲ TARYBOS METINIS SUVAŽIAVIMAS

Praeitą sekmadienį Essex viešbutyje Newarke įvyko New Jersey Lietuvių Taryboos metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo visų svarbesnių organizacijų atstovai. Buvo patiekta įdomi darbotvarkė. Suvažiavimą atidarė N. J. L. Tarybos pirmininkas, visiems gerai žinomas radijo programų vedėjas J. J Stukas, tose pareigose išbuvęs aštuonis metus. Pasakęs trumpą kalbą ir pasveikinęs dalyvius, pirmininkas J. J. Stukas pasiūlė išsirinkti prezidiumą. Suvažiavimui vadovavo Balys Vyliaudas iš Elizabetho.

Reikia pastebėti, kad New Jersey Lietuvių Taryba yra nepriklausoma ALT organizacija. Ji buvo įkurta pirmojo pasaulinio karo metais. Visą laiką jai vadovavo tokie patyrę veikėjai, kaip A. S. Trečiokas, V. Dilis, J. Liudvinaitis, J. J. Stukas ir k. Pačiais paskiausiais metais New Jersey Lietuvių Tarybos eiles papildė ir naujakuriai, kaip Jakstas, Puronas, Vyliaudas, Jacikevičius, Krapulenis, Kazys Trečiokas, Jokubaitis ir kt.

Be valdybos ir komisijos pranešimų, suvažiavime buvo kilusios ir diskusijos, lietusios ne tik vietos reikalus, bet ir bendrus, visiems lietuviams rūpimus, klausimus. Buvo pasiteirauta ir mūsų veiksnių reikalais. Ypač įdomų pranešimą padarė LLK pirmininkas Sidzikauskas.

Suvažiavimui pageidaujant, perrinkta ta pati valdyba, papildant ją nauju vicepirmininku Jokūbaičiu iš Patersono. Be to, pirmą kartą buvo išrinkta Kontroles Komisija, į kurią įėjo Dilienė, Jacikevičius, K. Trečiokas ir kt.

Suvažiavimas baigėsi, dalyviams giedant Lietuvos himną.

Jievos Trečiokienės iniciatyva, suvažiavimo dalyviai buvo pavaišinti gėrimais ir užkandžiais.

AMERIKOS ŽYDAI ŠVENČIA 300 METŲ SUKAKTĮ

Šį rudenį Amerikos žydų bendruomenė iškilmingai mini 300 metų sukaktį, kai į dabartinę Jungtinių Amerikos Valstybių teritoriją atvyko žydai kolonistai. 1654 m. grupė Portugalijos žydų, bėgdami nuo Brazilijon grįžtančių portugalų, išsilaipdino New Amsterdamo (dabartinio New Yorko) pakraščiuose. Kaikurie jų, nežiūrint atviro tuometinio gubernatoriaus Peter Stuyvesant priešingumo, liko New Amsterdame, kiti nusikėlė į Rhode Island, kur jie pastatydino pirmąją sinagogą Amerikoje.

Iki 1848 metų, visą revoliucijos laikotarpį, žydų imigracija buvo menka. Tačiau 1848 metų revoliucijos nepasisekimas visoje eilėje Europos valstybių ir griežtas persekiojimas visų tų, kurie ten mėgino įgyvendinti demokratiją, atvedė į Ameriką daugybę žydų ir kitataučių inteligentų, intelektualų, — daugiausia iš Vokietijos, Austrijos ir Čekijos.

1880 metais JAV tebuvo 230-000 žydų. Tačiau 50 metų laikotarpy šis skaičius padaugėjo 10 kartų. Caro Rusijai 19 amžiaus pabaigoje pradėjus persekioti žydus ir kitus skirtingų religijų žmones, Ameriką užplūdo bėglių banga. Po kiekvieno vyriausybės suorganizuoto pogromo, į JAV atvykdavo šimtai tūkstančių žydų, gudų "ortodoksų", vokiečių mononitų, rusų dukaborų ir molokų ir ukrainiečių štundistų. Imigrantai plaukė ir iš Austro-Vengrijos, kur buvo sunkios ūkinės sąlygos. Čekai, slovakai, vengrai, ukrainiečiai, lenkai, rumunai, slovėnai, kroatai ir serbai jieškojo Amerikoje gerovės ir laisvės. Kartu su jais atvykę tų šalių žydai Amerikos žydų skaičių netrukus pakėlė iki 2,000,000. Šio amžiaus pradžioje praėjus kitai pogromų bangai, o po dviejų dešimčių metų užbaigus juos Hitlerio skerdynėms — šis skaičius vėl padvigubėjo.

Priežastys, vertusios naujuosius imigrantus apleisti savo gimtuosius kraštus, tiek žydus, tiek kitataučius, buvo panašios Tačiau, jei kitataučiai dažnai abejoja dėl grįžimo į tėvynes, žydai iš pirmos dienos buvo tikri, kad Amerika yra jų žemė. Dėlto žydai, greičiau negu bet kuri kita tautybė, įsijungė į Amerikos gyvenimą, į visas jo sritis — politiką, kultūrą ir ūkį. Išlaikydami savo tautiškumą ir religiją, Amerikos žydai visu gaivalingumu kibo į "naujojo pasaulio" gerinimą.

Kaip ir daugelis kitų imigrantų, žydai daug prisidėjo prie Amerikos klestėjimo. Štai atskirí asmenys, kurių vardai liko JAV istorijoje: Haym Solomon, Revoliucinio Karo patriotas, Isaac Franks, George Washington asistentas, Emma Lazarus—jo eilės puošia Laisvės statulą, Louis Brandeis ir Benjamin Cardozo —Aukščiausiojo Teismo teisėjai, Sydney Hillman, darbo unijos steigėjas ir daugybė kitų Amerikos veikėjų. Kaip bendruomenė, žydai nekartą yra padėję kovoje prieš ligas, epidemijas, civilinių teisių gynime, imigracijos nuostatų švelninime ir skiepijant tarpusavio susipratimą. Šiandien JAV gyvena daugiau kaip 5,000,000 žydų, ir jų galima užtikti visur.

1955 metų gegužio mėnesį užsibaigsiančio minėjimo šūkis: — "Žmogaus atsakomybė ir galimybė laisvėje". Apie tai bus kalbama mokyklose, bibliotekose, klubuose, salėse. 300 metų sukakties šabas bus švenčiamas lapkričio 27 dieną Tuoro sinagogoje — Newport, Rhode Island, dviem dienom prieš Padėkos šventę. Visa žydų bendruomenė minės šią dieną.

Minėdami šią sukaktį, žydai ta pačia proga reikš savo dėkingumą kraštui, kuris suteikė jiems prieglaudą ir tėvynę

C. C.

Sporto GYVENIMAS

VERTINGAS TAŠKAS

Spalio 31 d. Lietuvių SK vienuolikė žaidė pirmenybių rungtynes su iki šiol nenugalėtu N. Y. Sport Club ir nugnybo vieną vertingą tašką pasekme 1-1 (1-1). Kaip įprasta, geltonai-žalieji vedė 0-1, kai smagų Kalašinsko padavimą kairysis sparninis Gražys nelaikomai įšvilpino į kamputį. Deja, dar nebuvo nutilę simpatikų džiūgavimai, kai tą pat minutę priešininkai išlygino.

Tolesnė dvikovė įvarčių nedavė, nors abu varžovai buvo susikūrę dėkingų progų. Pabaigoj mūsiškiai ypatingai stipriai spaudė, bet turėjo pasitenkinti keliais kampiniais, o kartą Gražys supleškino į virpstą.

Iškiliai pasirodė Lietuvių SK saugai: Arens ir Wells, o Jokūbaitis, susižeidęs buvo pakeistas Steponavičium. Dėl tos pat priežasties teko išimti ir puoliką Baulos, kurį pavadavo Kalašinskas.

Lietuvių SK II vėl buvo nepilnos sudėties (iš pradžių žaidė tik septyniese) ir prapylė prieš N. Y. Sport Club II 4-1. nors pirmam kėliny atlaikė 1-1. Garbės įvartis Bagdžiūno.

SEKMADIENĮ FUTBOLAS

Lapkričio 7 d. Lietuvių SK žaidžia pirmenybių rungtynes su Kollsman SC. Vieta — New Farmers Oval, Middle Village, Queens (mūsiškių aikštė). Pradžia 3 val. Nuo 1,15 val jėgas bando antrosios komandos, o 12,15 val. rungtyniauja abiejų klubų jaunučiai.

Kollsman SC po 7 r. turi 5 tšk.. taigi, tiek pat kiek ir Lietuvių SK, tik mūsiškių įvarčių santykis yra geresnis.

ATKUTO KREPŠININKAI

Pora sezonų tenkinęsi atsitiktinėmis rungtynėmis, Brooklyno Atletų Klubo krepšininkai nutarė pajudėti platesne skale ir įsijungti į Eastern District YMCA Church League pirmenybes. Tuo būdu krepšininkai rungtyniaus veik kiekvieną šeštadienį. Šiemet šiose pirmenybėse dalyvauja septynios komandos. Be lietuvių, įsirašė latvių ir estų penktukai.

LAK spalvas gins šie žaidikai: Alf. Andriulis, Alg. Birutis, J. Birutis. Daukša, Kreivėnas, Narbutas, Alg. Ošlapas, Razminas, Remėza, Ruzgas.

Tai jau tretysis kartas, kai lietuvių komanda dalyvauja minėtose pirmenybėse. 1949—1950 m. mūsiškiai turėdami europinių žvaigždžių rinktinę, buvo laimėję meistro vardą. 1950 m. mūsiškiai , turėdami nors netekę eilės žaidikų, dar kartą dalyvavo. Iš 1949—1950 m. meisterio sudėties šiemet dar liko žaisti: Alf. Andriulis, Alg. Birutis, Narbutas ir Alg. Ošlapas.

Pirmosios pirmenybių rungtynės bus šeštadienį, lapkričio 6 d., 7 val. vak., kai LAK žais su estų komanda. Vieta — E.D YMCA, 179 Marcy Ave., Brooklyn 11, N. Y. Įėjimas 25 c.

INUOMOJAMAS kambarys vyrui, su šiluma, karštu vandeniu ir t. t. Galima matyti, ar skambinti bet kuriuo laiku 101-56 115th St. Richmond Hill 19, N. Y. Tel. VIrginia 9-8246.

CASINO TEATRAS
210 East 86th St., N.Y.C. Tel.: RE 4-0257, BU 8-0561.
Lapkričio mėn. 5 iki 11 d.
"DIE MUEHLE IM SCHWARZWAELDER TAL"
Edith Mill — H. Schneider—Fritz Raps—Alice Verden ir
"DIE FALSCHE BRAUT"
Margarethe Haagen — Joe Stoecki — Elfriede Datzig
Vokiška savaitės apžvalga.

MĖSOS URMO PARDAVIMAS
ALBRECHT & KOELBER
197 NORTH 6th ST. BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-6322

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV 7-2043

NEW YORKO LIETUVIŲ STUDENTŲ
SANTARA kviečia **VISUOMENĘ**
į didžiausią šio sezono lietuvišką VAKARĄ
Lapkričio mėn. 20 d. Grand Paradise Salėje
BROKLYNE

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

L. Šimutis, A. A. Olis, dr. P. Grigaitis ir M. Vaidyla kalbės New Yorko Lietuvių Tarybos šaukiamoje konferencijoje, ku ri įvyks lapkričio 14 d. 2 v. p. p. Apreiškimo parapijos salėje.

Vincas Kemežys, žurnalisto Vinco Kemežio sūnus, šiuo me tu tarnaująs JAV kariuomenėje, marinų korpuse, išvyko į Japoniją.

Stasys Lušis, ekonomistas iš Bostono, pakviestas vadovauti Balfo reikalams. Toms pareigoms jį paruoš dabartinis Balfo reikalų vedėjas P. Minkūnas.

Alena Devenienė buvo atvykusi iš Waterbury dalyvauti Balfo valdybos posėdyje, įvykusiame praeitą antradienį.

O. Karpavičienė, ilgametė Vienybės skaitytoja, buvo sunkiai susirgusi.

Antanas A. Olis kitos savaitės vidury atvyksta iš Chicagos dalyvauti ALT suvažiavime New Yorke.

Dr. P. Jakimavičiaus ir jo žmonos Alice duktė Mary Alice Bostone ištekėjo už O'Dwyer kilusio iš New Yorko. Jaunieji medaus mėnesiui buvo išvykę į Bermudą.

Jokūbas Trečiokas, žinomas veikėjas iš Oakville, Conn., buvo atvykęs į New Yorką, kur jam dr. Vyt. Avižonis padarė akies operaciją.

Z. Jankauskas iš Philadelphijos rašo, kad ten įvykęs Čiurlionio Ansamblio koncertas (spalio 30 d.) buvęs sekmingas. Balfui likę apie 500 dolerių.

A. Sodaitis, mūsų bendradarbis, pradėjo dirbti SLA centre. Jau seniau ten dirba žurnalistas Juozas Petrėnas.

B Griniuvienė, Amerikos Balso tarnautojo pulk. Kazio Griniaus žmona, paskirta Balfo įgaliotine Vokietijoje.

J. Ulėnas, 315 Eldersts Lane, Brooklyn 27, N. Y. priima registracijas norinčių važiuoti į skautų vakarą, įvykstantį lapkričio 13 d. New Britain, Conn.

H. Kačinskas lapkr. 20 d. su dar negirdėta programa dalyvauja Studentų Santaros rengiamame akademiniame baliuje.

DR. VINCAS KANAUKA ATIDARĖ GYDYMO KABINETĄ BROOKLYNE

Dr. V. Kanauka, šiomis dienomis atidare savo gydymo ka bineta, 284 Eastern Parkway, Brooklyn 25, N. Y.

Dr. V. Kanauka, gimė 1893 m. Dzūkijoje, Udrijos val., Alytaus apskrity, ūkininko šeimoje. Gimnaziją išėjo Suvalkuose, o gydytojo mokslą baigė Kijeve 1917 m., įgaudamas medicinos gydytojo laipsnį.

Tarnavo nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje ir pasiekė majoro laipsnį ir pabaigoje buvo divizijos gydytojo pareigose. Buvo Lietuvos universiteto chirurginės klinikos asistentu (Kaune). Išlaikė doktoranto egzaminus, parašė ir 1929 m. apgynė disertaciją ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Nuo 1930 iki 1939 m. dėstė universitete, kaip privatdocentas, o nuo 1940 iki 1944 buvo universiteto chirurgijos profesorium ir tos katedros vedėju. Tris metus buvo fakulteto vadovybėje — prodekanu.

Jis rašė iš savo srities chirurgijos ir urologijos mokslo straipsnius ir spausdino juos žurnaluose, Medicina ir Medicinos Fakulteto Darbai. Viso, paskelbė apie 20 spausdintų mokslo darbų, tame skaičiuje disertaciją tema "Vasectomia hypertrofinei prostatai gydyti", 1928 m., 111pusl. knyga ir monografiją "Inkstų tuberkuliozė", 1938 m., 140 psl. knyga.

Dr. V. Kanauka buvo Lietuvos Chirurgų Draugijos vicepirmininkas ir Kauno Medicinos Draugijos ilgametis narys ir tų draugijų posėdžiuose padarė nemažai mokslinių pranešimų. Jis buvo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Draugijos valdybos narys nuo 1938 m. ir gyvedamas tremty Vokietijoj, (1945—1949) taip pat dirbo Liet. Raud. Kryžiaus Dr-joj, kaip vyriausias valdybos narys. Be to, Vokietijoje karo metu dirbo, kaip chirurgas, Breslavo miesto ligoninėje, o vėliau, iš ten pasitraukęs, kaip vyriausias chirurgas IRO ligoninėje Eichstädte.

Atvykęs 1949 m. į JAV. dr. V. Kanauka dirbo kelis metus New Yorko ligoninėse, išlaikė valstybinius egzaminus New Yorko ir Ohio valstybėse ir gavo leidimą (licenciją) verstis gydytojo praktika. Nežiūrint sunkaus darbo ligoninėje ir nuolatinės ruošos prie gydytojo egzaminų, dr. Kanauka ir šiame krašte neatsisakė nuo visuomenės darbų. Jis buvo New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininkas (1951-52 m.) taip pat dalyvauja kitose organizacijose ir bendradarbiauja lietuvių spaudoje.

Dr. V. Kanauka Lietuvoje ir tremties metu Vokietijoje dirbo tik kaip chirurgas specialistas, bet čia, pagal šio krašto papročius, turbūt negalės apsiriboti vien chirurgija ir turės užsiimti ir bendra praktika (general practice).

Dr. V. Kanauka vedęs, turi žmoną, sūnų ir dukrą. Sūnus baigė kolegiją, Charleston, S. C., dabar tarnauja kaip elektros inžinierius, Norfolk, Virginijoje, jau turi Amerikos kariuomenės leitenanto laipsnį ir ateinančiais metais bus pašauktas į kariuomenę. Duktė dar mokosi kolegijoje.

Brooklyno lietuvius galima pasveikinti, turinčius savo tarpe naują rimtą gydytoją, kurs jau Lietuvoje buvo žinomas kaip chirurgas ir profesorius, ruošęs mūsų kraštui gydytojus ir vadovavęs chirurginės universiteto klinikos darbui.

Gerbiamam dr. V. Kanaukai, perėjusiam nelengvą tremties gyvenimą Vokietijoje ir sunkius naujakurio metus Amerikoje, nuoširdžiai linkiu sveikatos, ištvermės ir sekmės jo profesiniame darbe, o taip pat sulaukti laikų, kad galėtų vėl grįžti į tėvynę ir tęsti savo pirmykštį garbingą profesoriaus darbą.

Dr. V. Tercijonas

Mirė G. Vikrikienė

Praeitą trečiadienį, lapkričio 3 d., 8,30 v. r. Norvegų ligoninėje mirė Grasilda Vikrikienė, plačiai žinomo biznieriaus Antano Vikriko žmona. Velionė buvo 64 metų amžiaus.

Mirusios kūnas pašarvotas Garšvos koplyčioje. Laidojama šį šeštadienį, 9 val. ryte šv Kazimiero kapus, Farmingdale, L. I.

Giliame liūdesyje liko vyras Antanas, trys dukterys, Alice, Stella ir Genovaitė, du žentai ir penki anūkai.

Plačiau apie velionę — kitame numeryje.

Reiškiame užuojautos Antanui Vikrikui ir jo šeimai.

Skautų linksmavakaris

New Yorko skautų linksvakaris, spalio 24 d. sudarė puikią progą visiems Rambyno skautų stovyklos stovyklautojams vėl susitikti. Ir suplaukė jų nuo viso Atlanto pakraščio: iš Bostono, Worcesterio, Hartfordo, Waterbury, Elizabetho. Priskaičius vietinius New Yorko skautus ir tėvus, daugiau kaip 300 asmenų perpildė Angelų Karalienės parapijos salę New Yorko skautų vietininkas R. Kezys atidarė vakarą. Tėveliai buvo supažindinti su stovyklos vadovybe — ps. A. Banevičium, ps. D. Barmute ir ps. V. Pileika, žodį tarė ir v. s. E. Putvytė, ragindama tėvus susiburti ir sudaryti tinkamesnes sąlygas mūsų skautiškajam veikimui.

Vakaro programa buvo trijų dalių. Pirmąją išpildė stovyklos laužavedys V. Strolia, nustebindamas žiūrovus savo magikos mokslais. Už antrąją dalį turime padėkoti broliui G. Penikui, kuris nufilmavo stovyklą. Filmas nusisekė. Trečioji dalis, šokiai, buvo tęsiama Vyt. Belecko svetainėj.

Stovyklinė nuotaika vyravo visą linksmavakarį.

Vienas svarbiausių vakaro tikslų taip pat buvo atsiektas — New Yorke susiorganizavo skautų tėvų—rėmėjų komitetas. Jį sudaro: pirm. — Reventas, vicepirm. Tercijonienė ir Audėnas, sekr. — Janulevičienė, ižd. — Gudas ir nariai — Noakas ir Ulėnas.

Tiek skautiškajam, tiek lietuviškajam veikimui New Yorke komitetas tampa tvirta atrama, jam tenka palinkėai sekmės.

K.

PAŠTO ŽENKLŲ RINKĖJŲ ŽINIAI

Lietuvos pašto ženklų rinkėjų susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 7 d., 12:30 val. Lietuvių Atletų Klube, 168 Narcy Ave., Brooklyne.

Visi narjai prašomi dalyvauti. Prijaučiantieji taip pat kviečiami atsilankyti.

Lietuvių Studentų Santara lapkričio 27 d. organizuoja išvyką į Waterburio skautų rengiamą kaukių balių. Norintieji vykti prašomi registruotis pas kol. Ireną Eidukevičiūtę, 119 Fountain Ave., Brooklyn. Tel. MI. 7-4868.

Mažalietuvių ir jų bičiulių žiniai

Lapkričio 6 d. (šeštadienį) 7 vak. valandą Lietuvių Atletų Klubo patalpose, 168 Marcy Ave., Brooklyne kviečiamas visuotinis Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos susirinkimas.

Pastangos dėl Lietuvos išlaisvinimo nebus kiek reikia, sekmingos, jei Mažosios Lietuvos bei Rytprūsių klausimas nebus išspręstas palankia Lietuvai prasme. Šiam didžiajam tikslui ruošiasi vokiečiai ir lenkai. Mažosios Lietuvos Taryba ir Vlikas nebus pajėgūs Mažosios Lietuvos bylą laimėti, jei negalės atsiremti į Lietuvai palankius Mažosios Lietuvos lietuvius, varkstančius Vakarų Vokietijoje. Jie reikalingi visų lietuvių skubios materialinės ir moralinės pagalbos, kad ne nuskęstų vokietybės jūroje.

Gelbėkime juos, dalyvaudami Mažosios Lietuvos Bičiulių D-jos susirinkime.

N. L. B. D-jos Valdyba.

Vieša padėka

Tautininkų Klubo jubiliejinė vakarienė spalio 30 d. praėjo labai sklandžiai. Dalyvavo apie 50 asmenų. Atsilankė eilė senų klubo narių, gyvai dalyvavusių praeities veikloje.

Sveikinimo žodį tarė buvę klubo pirmininkai: A. Benderis, J. Pranckus, V. Vyšnius ir iš jaunesniųjų, Dariaus-Girėno Legijono Posto vadas V. Alksninis

Padėkos žodį reiškiu visiems T. Klubo nariams ir svečiams už dalyvavimą šiame pobūvyje. Rengimo Komisijai, kuri daug dirbo, kad šis pobūvis pavyktų. Reiškiu padėką Ant. Jurgėlai, St. Volskiui, ypatinga padėka pirklauso klubo veteranui Juozui Ginkui, kuris skelbė per radiją ir laike vakarienės svečiams patarnavo prie stalų. Taip pat dėku klubo vicepirm. Edvardui Leleivai už pastangas, kad šis pobūvis būtų sekmingas. Reiškiu padėką šio klubo narei Elenai Mickeliūnienei, kuri pagamino valgius visiems ir visoms, prisidėjus prie pobūvio įvykdymo, tariu nuoširdų ačiū

Pranas Narvydas
Taut. Klubo Pirmininkas

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Juozas Mikuckis: LYRIKOS KRAITIS, poezijos knyga, kurioje telpa autoriaus viso gyvenimo rinktinė lyrika. Išleido Knygų Leidykla TERRA, 748 W. 33rd Street, Chicago 16, Ill. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Tiražas— 500 egzempliorių, 180 psl., kaina $2.50, gaunama leidykloje ir pas leidyklos knygų platintojus

Vidurio New Jersey Nemuno Draugijos Pirmininkui

VINCUI STAKNIUI ir ANICETAI CVIRKAITEI

susikūrusiem naują lietuvišką šeimą, Nemuno Draugijos vardu linkime nenutrūkstamos šeimyninės laimės.

NEMUNO DRAUGIJOS VALDYBA.

Rūtos saldainių gamybos sezonas

Rūtos saldainių gamybos sezonas jau prasidėjo. Norintieji pardavinėti tuos saldainius, kreipiasi šiuo adresu: 740 Sutter Ave., Brooklyn 7, N. Y. Čia paruodama ir detaliai. Rūtos saldainių taip pat galima gauti J. Ginkaus krautuvėje, 495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Nauja lietuviška maisto krautuvė

Naujai atidarytoje lietuviškoje maisto krautuvėje, 740 Sutter Ave., Brooklyn 7, N. Y., gaunama geros rūšies dešrų, skilandžių, lietuviškų ir importuotų sūrių, medaus, duonos, baravykų, kiniškos ir Javos arbatos, daniškų kumpių ir daug kitų įvairiausių produktų. Taip pat galima gauti Rūtos saldainių. Krautuvė atdara nuo pirm. iki ket. nuo 5 iki 8 v. v. Penktadieniais ir šešta. nuo 8 v. r. iki 9 v. v.

31st ANNUAL WOMEN'S INTERNATIONAL EXPOSITION

Daugiau 200 atskirų parodų ir scenos pastatymų.

Pradedant sekmadieniu, Lapkr. 7 d., kasdien nuo 11 v.r.

Įėjimas 90 c., pridedant taksus

71st REGIMENT ARMORY,
34 St. ir Park Ave. New York

Kviečiama aplankyti

LIETUVIŲ MOTERŲ PARODA

ĮSIKŪRĖ SKAUTŲ TEATRAS

New Yorke pagyvėjusi skautų veikla davė gražių rezultatų — suorganizuotas tvirtas skautų tėvų — rėmėjų. k-tas, atgaivintas New Yorko skautų vyčių oktetas ir įkurta skautų dramos trupė. Pirmajam pastatymui trupė pasirinko Vyt. Alanto "Buhalterijos klaida," kuriam jau stropiai ruošiamasi ir manoma 1955 m. vasario mėn. pasirodyti visuomenei. Trupės režisorius — akt. V. Kidolis, reikalų vedėjas — J. Pupius.

Namai pardavimui

NAMŲ SAVININKAMS: Turime šimtus nuomininkų, kuriems greitai reikia buto Brooklyne arba Queens County. Mes galime jūsų butą išnuomoti tokiam nuomininkui, kuris jums patinka. Butas gali būti su arba be centralinio šildymo. Patys nuomininkai išdekoruos visą butą. Už visą šį patarnavimą savininkui nieko nereikia mokėti. Jeigu turite arba netrukus turėsite tuščią butą, tuojau skambinkite mums telefonu: **VIrginia 9-842.**

APDRAUDA - INSURANCE

Mūsų apdraudos ekspertai tinkamai sutvarko ir parūpina visokią apdraudą namams, bizniams, automobiliams, baldams ir Life insurance. Bet kurios apdraudos reikalu, prašome kreiptis mūsų įstaigon.

ORMAN & MICHELSON
111-15 Jamaica Avenue
Richmond Hill, N. Y.
VIrginia 9-0842
arba VIrginia 7-411
Valandos: Kasdien iki 8 val.

WAGNER TEATRAS

110 Wyckoff Ave., arti DeKalb Ave. Brooklyn-Ridgewood
HEgeman 3-2613

Lapkričio mėn. 5 iki 11 d.

"WIENER MAEDELN"
Wili Forst—Dora Komar—Hans Moser—Maria Holzmeister

ir "DEUTSCHE VOLKSBRAEUCHE" be to "Bunter Traum zwischen Neckar und Tauber"

Vokiška savaitės apžvalga.

IŠ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ VEIKLOS

Šiuo metu Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos New Yorko Skyriui priklauso 87 nariai — inžinieriai bei architektai, jų tarpe yra ir 6 studentai inž. ir architektai.

Gegužės 8 d. ALIAS New Yorko Skyrius išrinko skyriaus valdybą: pirmininkas — architektas V. Švipas, vicepim. — J. B. Sidzikauskas, sekretorius — K. Krulikas, kasininkas — K. Jesaitis, valdybos narys — I. Gasilūnas.

Spalio 23 d. skyriaus narių visuotiniame susirinkime architektas V. Švilpa skaitė įdomią ir turiningą paskaitą apie miestų planavimą — urbanizmą.

Išrinko atstovus į Jungt. Am. Valst. Lietuvių Bendr. New Yorko apygardos Kultūros Tarybą: J. B. Sidzikauską ir A. Gudaitį.

Trečiojo ALIA S-gos skyrių atstovų suvažiavimo, įvykusio gegužės 29-31 d. Bostone pageidavimu ir nutarimu, skyrius išrinko lietuvių inžinierių metraščiui redaguoti komisiją iš: K. Kruliko, J. Valaičio, J. Kizlausko ir J. Zabielskio.

Ligi šiol New Rorko skyriaus nariai suaukojo 1,000 dolerių Vasario 16 d. gimnazijos reikalams, 350 dolerių stipendijai technikos mokslus studijuo jančiam Vokietijoje lietuviui studentui M. Bružui ir 150 dolerių buvusiam Vyt. Didžiojo Universiteto adjunktui Mejeslovui Spiridavičiui, esančiam sunkioje būklėje, sušelpti.

Skyriaus Valdyba ir susirinkimo dalyviai kviečia:

1) Visus inžinierius ir architektus įsijungti į skyriaus aktyvią kultūrinę veiklą.

2) Visur prenumeruoti sąjungos profesinį trimėnesinį žurnalą Technikos Žodį. Adresas: Mr. K. Paukštys 2610 W. 47th Street, Chicago 32, Ill. Kaina metams 2.00 dol.

3) Užsiprenumeruoti vienkartinį, prof. Igno Končiaus rankų darbo 100 kryžių ir koplytėlių nuotraukų albumą. Kaina 5.00 dol. Prenumeratą siųsti šiuo adresu: Mr. K. Jesaitis, 51-38 69th St., Woodside, L. I., N. Y.

Kviečiami ir kiti tautiečiai šio gražaus leidino pasirodymą paremti prenumerata.

ALIAS-gos New Yorko skyriaus dabartinis adresas yra šis: American Lithuanian Engineers and Architects Association, New York Section 160 Hendrix St. Apt. 5. Brooklyn 7, N. Y. Tel. MI. 7 0226.

K. Krulikas

1954 m. lapkričio 7 d., sekmadienį

LYGIAI 5:30 VAL.

SCHWABEN HALL,

474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y.

Operetės Choras Stato

ST. ŠIMKAUS

OPERETĘ "ČIGONAI"

Po vaidinimo šokiai, grojant JOE THOMAS orkestrui
DALYVAUJANT CHORUI IR SOLISTAMS,
BETO, OPERETĖ PAPILDYTA ČIGONŲ
GRUPINIAIS IR SOLO ŠOKIAIS

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

ŠOKIAI

PENKTADIENIŲ VAKARAIS

BARAS, RESTORANAS

SALĖ vestuvėms, susirinkimams, parengimams, etc.

Vyt. BELECKAS
savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewoode

Automobilių savininkams

Lietuvių automobilių taisymo dirbtuvė, M. Z. Collision Works, 937 Grand St., Brooklyne, jau pradėjo mašinų paruošimą žiemai (pakeičia alyvą, atreguliuoja motorą žiemos važinėjimui ir pripila ("antifreze").

Taip pat mašinos paruošiamos žiemai ir iš lauko (polišiuojame — simonaizuojame, arba purškiame specialiais chemikalais) apsaugoti mašinos paviršių — dažus ir chromus nuo lietaus ir sniego.

Dabar pats geriausias laikas sutvarkyti Jūsų mašiną žiemai ištaisant ir nudažant sulankstytas dalis, kad apsaugojus nuo rūdijimo.

Be to, dabar pats geriausias mašinų pirkimo laikas.

Mes tarpininkaujame, apžiūrime mašinas ir padedame nupirkti.

Taip pat mes dažnai turime gerų automobilių, paliktų pardavimui.

Taigi, prieš pirkdami naują ar naudotą automobilį, patariame pasitarti su mumis.

M. & Z. Collision Works
937 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

M. and Z AUTO COLLISSION WORKS
I. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS
Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė
937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Tel. EV 8 9794
Namų telefonai: HY 7-3247 ir GL 6-8659

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALY INVITED

INTEREST — DIVIDEND LATEST QUARTERLY

2½% Per Year
Plus Extra ¼% Per Year

Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to $10,000.

THE Kings County SAVINGS BANK

135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation